

DÁTUM

I/102.

» S MOST A DOLOGRA «

ÁRA: 4,80 Ft

A feliratok Ceausescut éltetik — a lány szappant kér

(Romániai úti jegyzet a Conducator nyilatkozata után a 3—4. oldalon)

A tisztas választási vereség reményében

Reformkörök országos tanácskozása

Az MSZMP reformkörei és reform alapszervezetei szeptember 2-án és 3-án országos tanácskozásra ülnek össze Budapesten. Céljairól, előkészületeiről és a reformkörök mai helyzetéről kedden tájékoztatta a sajtót a konferencia 18 tagú előkészítő bizottsága.

A tanácskozásra 450 küldött kapott meghívót, de csak szombaton derül majd ki, mennyien is lesznek a résztvevők. Az országban több száz reformkör és reform-alapszervezet működik. A széles párttagság bennük találta meg az eszközt, mely által nyomást gyakorolhat a párt fölött eddig uralkodó elitre, miután megelégedte, hogy egyre csak annak a véleményét visszahangozza.

Első ízben Kecskeméten gyűltek össze a reformkörök képviselői ez év áprilisában, majd májusban Szegeden már elkezdték összehangolni a helyi kezdeményezésekből született platform-elképzeléseket. A mostani tanácskozás igényes célt tűzött maga elé: az októberi pártkongresszuson átfogó programjavaslatot kíván előterjeszteni, továbbá a párt szervezeti szabályzatáról, működési elveiről és jellegéről is önálló elgondolást szándékozik kidolgozni. Ez azonban nem jelenti azt, hogy vitaalpnak el ne fogadná azt a dokumentumot is, amelyet az MSZMP KB által tavaly életre hívott bizottság dolgozott ki, és amely nemrég került nyilvánosságra. A tanácskozás résztvevői között dokumentumban összegezik majd mindazt, amiben véleményük eltér a bizottságétól.

A sajtótájékoztatóon Varga József nyugdíjas újságíró, dr. Váry László ügyvéd, a Zala megyei pártválasztmány társadalmi munkában tevékenykedő elnöke, Géczi József politológus, a szegedi egyetem adjunktusa és Szabó Zoltán matematikus, az ELTE munkatársa válaszolt a kérdésekre.

Május óta — mutatott rá Varga — mélyült a társadalmi és gazdasági válság, a társadalom minden ízében recseg-ropog. Ezért nemcsak átfogó platformot kell kidolgozni, hanem választ kell adni minden kérdésre, ami a pártkongresszuson felvetődhet. Megfelelő stratégiát és taktikát kell ki-

munkálni annak elérésére, hogy az MSZMP mélyrehatólag megújuljon.

Mik a remények és az esélyek? — kérdezték többen. A maximális cél — mondta Varga József —, hogy a párt továbbra is a társadalom meghatározó ereje legyen. Géczi József szerint azonban erre alig van remény: reálisan csak arra lehet törekedni, hogy a párt tisztas módon szenvedjen vereséget a választásokon. Ha a baloldal Nyugat-Európában ma hullámvölgyben van, akkor Magyarországon még mélyebbre, gödörbe jutott. A magyar társadalomnak azonban szüksége lesz szocialista jellegű pártra, elvégre nem válik mindenkiből kapitalista.

A megújult párt neve aligha lehet Kommunista Párt — vélte Varga József, és mások hozzátették: az újjászülető pártnak a hagyományos szocialista értékeket kell vállalnia: a mozgalmi jelleget, a társadalmi egyenlőség és szolidaritás elvét, a képviselői és közvetlen demokráciát. Nem kétséges, hogy az országnak polgárosodnia és bizonyos mértékig kapitalizálnia kell — hangoztatta Géczi József —, de éppen ezért is indokolt bizonyos kritikus ál-

laspont a magánkisajátítással szemben.

A reformkörök mozgalma nem törekszik pártszakadásra. A szakítópróba nem is annyira a reformprogram elfogadása lesz, hiszen sokan vannak, akik a maguk átmentése végett bármiféle programot megszavaznak. A múlt megítélése és a személyi kérdések körül várható tehát a legdélzabb vita. Kérdés — tehetem hozzá —, hogy ki akarják-e szorítani a konzervatívokat. Konzervatív kongresszusi győzelem esetén azonban a reformkörök elhagynák a pártot — efelől nem hagytak kétséget a sajtókonferencia szervezői.

Az MSZMP-vel kapcsolatos két legkényesebb kérdésben a reformkörök mozgalma osztja az ellenzék nézeteit: a pártnak ki kell vonulnia a munkahelyekről, vagyónáról pedig számot kell adnia a nyilvánosságának. A vagyoni állami forrásból eredő részének társadalmisításáról tárgyalásokat kell indítani, addig is meg kell akadályozni minden tranzakciót és jogi fogást a pártvagyonnak az ellenőrzés elől való elvonására.

Gadó György

DEMISZtifikált elnök?

Két hét alatt több mint tizetzer aláírást gyűjtött a DEMISZ a köztársasági elnöki intézmény bevezetése érdekében, ezzel minimális célját tehát elérte, az akciót azonban nem zárja le, hiszen azt szeretnék elérni, hogy a politikai egyeztető tárgyalásokon is szó essék erről. Továbbra is várják a támogatásokat, hiszen a helyzet az akció kezdete óta egyelőre nem változott, annak ellenére sem, hogy valamelyest felgyorsultak az egyeztető tárgyalások. Kacsun Csaba alelnök elmondta: a DEMISZ a tárgyalásokra helyezi a hangsúlyt. Ezekben a tárgyalásokon Nagy Imre, a DEMISZ elnöke a harmadik oldal képviselőjében meghatározó szerepet kapott, reményeik szerint ez esélyt nyújt arra, hogy

talán ebben a kérdésben is megállapodás születik. A DEMISZ elképzelése továbbra is egy középerős köztársasági elnök, aki alkotmányos keretek között egyfajta kiegyenlítő szerepet játszik a politikai pártok és irányzatok küzdelmében. A DEMISZ-nek azonban nem az a célja, hogy a köztársasági elnöki intézményről kialakított álláspontját mindenáron érvényre juttassa, hanem hogy tárgyaljanak, vitatkozzanak erről a témáról. Az aláírásgyűjtő akció, mint a népakarat kifejezésének egyik módja, úgy tűnik, elsősorban a vidéki városokban keltett nagyobb szimpátiát. A gyűjtők sokféle módszert alkalmaznak — az eddigi tapasztalatok szerint eredményesen.

Interjú az első títkárral

Kiskongresszus a Dél-Dunántúlon

„Nehogy a vízcsapból is ez folyjon...”

Jánosi György, azon kevesek egyike, akik az MSZMP-n belül társadalmi megbízatásként töltenek be pártfunkciót, interjút adott lapunknak. A Tolna Megyei Pártbizottság első títkárá mindenek előtt arról számolt be, hogy az MSZMP — nagynehezen kikínálódott — országos kongresszusa előtt, negyed-magyarországnyi értekezletet kíván összehívni, amolyan „kiskongresszust”, éppen két héttel az október 6-i „nagy” előtt...

J. Gy.: — Ez az ötlet egy-két hónappal ezelőtt pattant ki, amikor baráti beszélgetésre hívtam a környező megyék első títkárait. Akkor már megfogalmazódott, hogy a kongresszus előtt kimondottan aktuális lehet tapasztalatokat gyűjtenünk egymásról.

D.: — Kiknek a részvételére számít?

J. Gy.: — Három megye részvétele már biztos — Bara-

nya és Somogy politikai vezetőivel már megegyeztünk, hogy ők szívesen segítenek ennek a megszervezésében. De rögtön hadd tegyem hozzá, nem arról van szó, hogy a megyei pártbizottságok megszervezik a küldötteiket és idehozzák őket. Erről szó sincs. Egy szerdén minden küldött maga dönthet, eljön-e vagy sem. De a fentiekén kívül már Fejér megye is jelentkezett, hogy szívesen részt venne a találkozón, Zalát meg — ismerve a legutóbbi idők politikai változásait — kár lenne kihagyni... Tehát elképzelhető, hogy öt megye, negyed Magyarország küldötteit láthatjuk vendégül.

D.: — Mi a céljuk egy előkongresszus összehívásával?

J. Gy.: — Teljesen nyilvánvaló, hogy a „nagy” kongresszus nem fog tudni munkafórumként működni. Igazi belső vita, belső munka nagyon nehezen bontakozhat ki ilyen lét-

számú kongresszuson. Ennek a kongresszusnak viszont alapérdeke az, hogy végre kiderüljenek a belső erőviszonyok a párton belül. Kikristályosodjanak esetleg egymástól eltérő alapelképzelések, és az ezek közötti erőviszonyok. Félő, hogy ez az „igazi” kongresszuson nem fog kiderülni...

D.: — Az önök rendezvénye szerint egyfajta reprezentatív felmérést is szolgálhat.

J. Gy.: — Pontosan erről van szó. Ezért szeretnénk meghívni más megyékből is egy-egy embert, hogy lássa, mi történik itt. Ezentúl feltétlenül szeretnénk a különböző kongresszusi dokumentumok szerkesztőbizottságának az elnökeit meghívni.

D.: — Egy ilyen súlyú politikai lépést kell-e egyeztetnie pártjának legfelsőbb vezetésével?

folytatás a 3. oldalon

Országos egészségvédelmi börze Szekszárdon

Vérnyomásmérés, ételkóstoló, bemutatók

Tegnap reggel folytatták munkájukat az egészségvédelmi börze résztvevői, mégpedig állásfoglalásuk megvitatásával, majd meghozatalával. Ezután került sor a tulajdonképpeni börzére, ami a háromnapos rendezvény legszínesebb programja volt.

Tapasztalataikat cserélték ki egymással az egészségvédelmi tanácsok tagjai, ötleteket ad-

tak át egymásnak — mindannyiunk érdekében. Közben — az érdeklődők és a szakemberek közül is — sokan mérették meg vérnyomásukat, megkóstolták az egészségvédő ételeket, italokat és videofilmeket néztek.

(Az állásfoglalás lapunk 3. oldalán található!)

Megingatott ingatlanok

Mennyit ér a pártok, társadalmi szervezetek vagyona, a tulajdonukban lévő ingatlanok, épületek, üdülők együttese? Esetleges osztozkodáskor egyáltalán nem mindegy, hogy az egyes vagyonszettek milyen értékben veszik figyelembe. A Pénzügyminisztérium szerint a társadalmi szervezetek, pártok vagyontárgyainak értékelésénél hasonló előírások vannak érvényben, mint a vállalatoknál, gazdálkodóknál. Ez pedig azt jelenti, hogy a könyvekben a beszerzési értéken tartják nyilván az üdülőket, az épületeket, folyamatosan korrigálva az időközben felmerült értékcsökkenéssel. Tény, hogy

ez egyáltalán nem tükrözi a vagyontárgyak tényleges árát. Legutóbb 1968-ban került sor az állóeszközök átfogó újraértékelésére, azóta viszont nem sok történt ez ügyben. Mostanában azonban újra aktuálissá vált annak következtében, hogy a társasági, valamint az átalakulási törvény lehetővé tette a vállalatok, szervezetek társasággá történő átalakulását. A társaság alapítói általában rákényszerülnek, hogy az általuk bevitt vagyont újraértékeljék. A Pénzügyminisztérium ennek segítésére rendeletet adott ki, amelyben megfogalmazta a vagyontérítés végrehajtásának irány-

elveit. Ezek az előírások azonban nem kötelezőek.

A PM rendelet az érdekelteknek elsősorban azt javasolja, hogy a vagyontárgyak újraértékelésénél vagy a jelenlegi beszerzési vagy eladási, tehát piaci értékét vegyék figyelembe. Ezt az elvet lehet alkalmazni a társadalmi szervezetek, pártok vagyonának esetében is. Egyébként a vagyontérítés elvégzésére több hazai és külföldi szervezet is működik már Magyarországon, amelyek ehhez a munkához megfelelő gyakorlattal rendelkeznek. Amennyiben vitás kérdések merülnek fel, célszerű ilyen esetekben hozzájuk fordulni, kikérni szakmai tanácsukat.

Hogy miért így mondom, illetve mondunk köszönetet? Az azért van, mert nem ismerjük személyesen az Illetékes Elvtársat.

Hogy miért mondunk köszönetet, az az alábbiakból derül ki. Őcsény község sertéshízlalóinak egy része idős, 60—70 évesnél is idősebb ember. Ezek az emberek akkor is foglalkoztak a hízlalással, amikor a nagyüzemek beszüntették, mert nem volt kifizetődő a számukra. Azonban mivel a Húsi-pari Vállalatok csak a nagyüzemmel voltak szerződéses viszonyba, a sertéseink egy részét a tsz, másrészt az ÁG adta le saját tulajdonaként. Ezzel mi termelők nem törődünk, hízlaltuk az állatokat, mert tudtuk, hogy az országnak valutát hoz és a belső ellátásra is szükséges. Nem törődünk azzal sem, hogy 6 hónapi munkára és az addigi befektetett összegre darabonként jutott 4—500 Ft jövedelem, de ez akkor ha az állatorvosnak nem kellett beavatkozni. Mert egy bélyugyulladás már egy részét viszi az összegnek. Számítva az orvosi költséget és a súlyvesztést. Egy hiba volt csak a szállítás. Ugyanis a kocsira a sertések felrakásához csak szintén öreg nyugdíjas embereket lehetett összehívni. Ugyanez vonatkozott a még dolgozó hízlalókra, tetézve azzal is, hogy szállítás napjára szabadságot kellett ki-

vennie. Emiatt én is, de többen is abbahagytuk a hízlalást. Pedig volt olyan év, hogy azért a 30 db-ot meghízaltam, igaz nem sok, de a sok kicsi sokra megy alapon ez is számít.

1988. márciusában fordulat következett be. Megkezdte az ÁFÉSZ a felvásárlást. Gépkocsival háztól-házig járva összeszedték a sertéseket. Voltak rakodómunkásaik, ott helyben, a tulajdonos szeme előtt mérték le, aztán felrakták a kocsira a jószágot. Eddig ez sem volt, mert a termelő ráhajtotta a mérlegre, oda kiáltották neki, hogy mennyi és hajthatta le, mert a másikat már hajtották rá.

Ez a helybeli átvétel tartott egy évig így. Ezen idő alatt elszállítottak kb. 2000 db sertést. Ezek már nem a nagyüzem nevére szereztek.

Akkor jött valaki, aki megtiltotta ezt, hogy az eddigi gyakorlat szerint — mely abból állt, hogy amikor a kocsit megkapták, az ÁFÉSZ felvásárlója szólta a helyi állatorvosnak, az ott megnézte és kiadta a szállítási engedélyt. Azaz igazolta, hogy az állatok egészségesek. Ezt tiszta lelkiismerettel tehettem. Ismerte a község állatállományát. Másodsorban: a gazdának saját pénze van az állatokban, ami a 110 kg körüli sertésnél 5000,— Ft körül van. Ha véletlenül valami bajt észlelné, azonnal szaladna az állatorvoshoz. Először is az övé és az el-

hullásnál saját kára lenne, no meg az is hozzátartozik, hogy szereti az állatokat. És még azt is meg kell említeni, hogy az ÁFÉSZ 3 Ft-tal többet fizetett, mint a tsz -nél leadott sertések ára volt.

Ez az egész dióhéjban elmesélve. Sajnos igaz mese. Az a három Ft kilonként annyit jelentett, hogy fedezte az esetleges állatorvosi költségeket. És most azért illeti köszönetet az Illetékes Elvtársat, mert megakadályozta, hogy az illető öreg nyugdíjas hízlalja a sertéseket. Rá kell jönni arra, hogy nem neki való a kocsira rakogatás.

Mert újabban fel kell rakni a kocsira, elvinni egy kijelölt gyűjtőhelyre, ott lerakni. Utána menni és ismét kocsira rakni. Kétszer-háromszor törni szegény állatokat. Kitéve még annak is, hogy idegen sertések marják egymást és ott a begyűjtő helyen történik valami, akár egy lábtörés.

Tehát azért jár köszönet, hogy rávezet az illető arra, hogy öreg nyugdíjas ne dolgozzon, éljen meg a nyugdíjából. No de egye meg a manó, a nyugdíj értéke mellett majd csak lesz valahogy. De mi lesz a húshiánnyal? Belső ellátást csak az export terhére tudja a Húsi-pari Vállalat biztosítani? Ezt halljuk a TV-ben, a rádióban. Vagy talán ez nem valós? Bőven van hús, hogy akad

olyan ember aki olyan támogatást nyújt, amely inkább gátat jelent a termelésnél, mint a termelés előmozdítását. Mert ezek után ha elszállítom a sertéseket, nem fogok hízlalni ilyen feltételek, ilyen támogatás mellett. És ezt fogják tenni még mások is. Ki fogja biztosítani a termelést? Az öreg nyugdíjasok elriasztása a termelésből úgy gondolom az nagy bűn. A lakosság nagy része 6—7000 Ft-ot keres és a húsrak emelése nagyon nagy érvágás lesz rajtuk. Azoknak mindegy, akik megkeresik a 20 000 Ft-ot vagy annál is többet, azok könnyen meg fogják venni úgyis. És még megjegyezni kívánom azt is, hogy az ilyen ésszerűsítést, amit az ÁFÉSZ hozott be a begyűjtéssel, a szállítással kapcsolatban, az támogatást, nem gáncsol érdemelné. Szeretnénk erre az aggodalminkra választ kapni, valamilyen formában, meg fog-e ez a szállítási rendelkezés változni? Háztól-házig megejthetik-e az átvételt vagy nem?...

Állategészségi okok sem állnak fenn. Hisz a vásárokat még ezideig mindig megtartották. A vásárokon egész délmagyarország lakossága megtalálható volt akit érdekelt a malacféleség. Volt rá eset, amit láttam, felraktak 80 db malacot és vitették Zalaegerszegrre, orvosi vizsgálat nélkül. Ezek nem terjesztik a betegséget?!

Bárdos István

A korábbi gyakorlattól eltérően a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium ma már nemcsak a kormányt, de a közvéleményt is rendszeresen tájékoztatni kívánja hazánk aktuális környezeti állapotáról. Egy átfogó elemzésük korábban már megjelent a sajtóban, most pedig vaskos tanulmánykötetet szerkesztett több tudományos műhely munkájából a minisztérium környezetpolitikai főosztálya. A többszázoldalas tanulmánygyűjtemény külön-külön fejezetben foglalkozik a föld, a víz, a levegő helyzetével, az élővilág, a táj védelmével, a természeti értékekkel, a települések környezeti hatásaival, a környezetvédelem és az egészségügy összefüggéseivel, valamint más hatásokkal. A szemlélet-változást jelzi a tanulmányok nyílt probléma felvetése.

A vízről szólva az anyag megállapítja: ugyancsak tévednek azok, akik a fővárosnál a Dunába vezetett szennyvíz nagyfokú felhígulására, a folyó öntisztuló képességére számítanak a jövőben is. A Duna már Budapest felett is szennyezett, a víz minősége csak az úgynevezett III. kategóriába sorolható. A várost elhagyva pedig nagyrészt az erősen szennyezett, IV-es kategória minősítést kapja. A légszennyezéssel kapcsolatban a tanulmánygyűjtemény többek között rámutat, hogy a korszerűtlen gépjárművekből áradó szennyezőanyagok a lakosság jelentős részének egészségét károsítják, rossz közhangulatot teremtenek, s ezen túl a turizmust is negatívan befolyásolják. Mivel a fixpontos mérőállomásoknak csak kisebb része található a főútvonalak mentén, a tényleges szennyezettségi helyzet a mért városi átlagértékeknel jóval súlyosabb.

Rendkívül veszélyes a poliklikus aromás szénhidrogének nagy koncentrációja. Az ipari tevékenység, valamint a gépjárműforgalom és a fűtés következtében Ajkán, Budapesten, Dorogon, Pápán, Szászhalmombán és Várpalotán a megengedett érték 2—4-szerese is előfordul. Már rövid sorozatú mérések alapján is megállapítható, hogy a főváros nagy forgalmú útjainak nem-metán szénhidrogén-terhelése az észak-amerikai normaérték ötszörösét is eléri.

Elfogadhatatlan álláspont — állítja joggal a tanulmány —, hogy a közlekedésből származó szennyezés ellen egy szmogriadó-rendszer működtetésén kívül jelenleg nem lehet mit tenni. Már az is szánottévó mértékben csökkentése a szennyezést, ha a füstölő gépjárművek tulajdonosait soron kívüli műszaki vizsga elvégzésére utasítják.

Hányszor tűz a svéd asszony fél óra alatt?

Megemlegetett legek

Tódul a nép. London szívében, a Picadillyn, a Trocadero Center előtt mindig sorállás van. Aki bejut, az megtekintheti a Guinness világrekordereit. A kiállítás évek óta fogadja a látogatókat, de mindig alakítgatják. Bár az évente kiadott könyv, a Rekordok Könyve roppant népszerű, azért mégis más látványokat kínál a kiállítás. Például a videofilmek segítségével: a látogató akár többször is megtekintheti, mondjuk, ahogyan a hetvenöt éves Henri Lamothe nyolc és fél méter magasból hasast ugrik a harminc centiméteres gyerekmedencébe. A kétszázötvenhat kilogrammos Paul M. Kimelman barátságosan mosolyog, majd elsötétül a kép, és mire ismét feltűnik, már csak ötvenkilenc kilogrammot nyom.

— Az anyagot éjszakánként rendezgetjük, így azután mindig bekerülnek az újabb rekordok — mondja Anna Nicholas, a cég képviselőjében. A legmegdöbbentetlenebbnek tűnő rekordokat is megkísérli valaki megdönteni — és néha sikerül is.

Ha van egyáltalán túlszárnyalhatatlan teljesítmény, akkor az nem más, mint maga a Guinness Rekordok Könyve. Csaknem 30 országban, 36 nyelven ötvenhétmillió példányt adnak el belőle évente, ha egymásra tennék őket, százhatvanhárom Mount Everest magasságú kupacot kapnánk.

Kevesen tudják, hogyan kezdődött. Sir Hugh Beavert

1951-ben egy vadászon az a szégyen érte, hogy képtelen volt eltalálni egy lilét. A dolog nem hagyta nyugodni, s amikor a vadászat fáradozásait whiskyvel és Guinness sörrel öblögette egy közeli kocsmában, arra gondolt, hogy nyilván a világ leggyorsabb madara lehetett az, amelyik ilyen alávaló módon elszökött előle. S mivel elméletét szerette volna haladéktalanul megerősíteni, a Ross és Norris McWhirter ikerpár tulajdonában lévő Facts and Figures (Tények és Adatok) sajtóügynökségéhez fordult. A Fleet streeten működő tekintélyes ügynökség hamarosan arról értesítette, hogy bizonyára téved, mert a gyorsasági rekordot a vadliba tartja, óránként 108 kilométeres sebességgel. A testvérpár — kettejük közül Ross 1975-ben egy északi kommandóakcióban életét vesztette — továbbra is sok olyan megbízást kapott, hogy kocsmái vitákat döntsön el.

1955-ben Sir Hugh úgy határozott, könnybe rendezze az eddigi adatokat. Az első Rekordok könyvéből Nagy Britannia 81 400 kocsmája kapott. Ráharapott a könyvkereskedelem is — egy londoni üzlet 10 példányt rendelt belőle. Még aznap újabb rendelést adott fel: 10 ezer példányt kért. A legmagasabb, a legalacsonyabb, a legkövőbb, a legsoványabb — egyszerű, primitív legnek tűnik ahhoz képest, amit az egyes, néha ugyancsak rafinált versenyek győztesei produkálnak. És hogy mi ösztönzi azokat, akik részt vesznek ezekben

a nem mindig nagyon nemesnek tűnő versengésekben? Sokan közülük olyanok, akik az élet semmilyen területén nem tudtak érvényesülni. Így azután megpályázzák mondjuk a világ leggyorsabb krumplihámzójának megtisztelő címét. Van azután szenvedélyes uborkaszületelő: a blackpooli Norman Johnson egy 30,48 centiméteres példányt 13 másodperc alatt 244 tökéletes szeletre vágott fel. Egy munkanélküli fiatalember 132 pénzérmét egyensúlyozott a könyökén, miközben ugyanazzal a kezével tíz másikat ragadott meg. A kérdésre, hogy a minek, megvan a válasz is: mindkét mutatványból tévé-műsor lett, nem csekély bevétellel.

A rekord bejegyzéséhez mellel két tanú kell, az egyik lehetőleg a polgármester, a másik a Guinness kiadó képviselője. Ez utóbbiak nincsenek olyan sokan, mint ahogyan azt az ember feltételezné: alig öt

főállású szerkesztő próbál úrrá lenni a leendő rekordok özönén. Igaz, megbízottak világszerte „előválogatnak”. Elutasították például azt a háziaszonyt, aki fogkefével akart lemosni egy londoni emeletes buszt. Az indok: ilyen jármű jobbra csak Angliában van. Viszont a svéd Karen Stevenson mutatványa nemzetközinek minősült. Ő 30 perc alatt 2780 babot szűrt fel fogpiszkálóra.

A rekordláz nem szűnik. Naponta levelek százai érkeznek rekordajánlatokkal vagy diadalmas bejelentésekkel. És küldeményekkel is. Például egy 1,5 centiméteres banán, amit valóban el is könyveltek a világ legkisebb banánjának. Bár a beküldő fiatalember nagyvonalúan hozzájárult, hogy a rekord bejegyzése után a szerkesztők fogyasszák el egészséggel, ám erre a szigorú szabályok nem adnak lehetőséget. Így a rekord gyümölcsöt barnállik egy nylonzacskóban — egészen amíg legyőzője, egy még kisebb banán be nem érkezik.

Szászi Júlia (MTI—PRESS)

A Nobel-békedíj várományosai között

Gorbacsov és a Dalai Láma

Az idei Nobel-békedíj várományosai között Mihail Gorbacsov és Ronald Reagan is szerepel — jelentette be kedden a Nobel-díj bizottság. Közölték továbbá a 455 ezer dolláros díj kihirdetésének napját is, amely október 5-e lesz.

A hagyományokhoz híven a Nobel-békedíjat az idén is Oslóban ítélik oda, szemben a má-

sik öt Nobel-díjjal, amelyeket Stockholmban hirdetnek ki.

Mind a szovjet vezető, mind pedig a volt amerikai elnök előkelő helyet foglal el a jelöltek listáján: Gorbacsov neve kétszer — Reagennel közösen, illetve egyedül is — szerepel. Mindkettőjük már neveztek 1988-ban is, az 1987-es rövid és közepes hatótávolságú rakéták leszereléséről kötött egyez-

Útrakel(e)t németek

A nyugatnémet kormány feltelezései szerint az elkövetkező napokban újabb nagy számú keletnémet menekült érkezésére lehet számítani. Hans Klein szövetségi miniszter, a bonni kabinet szóvivője azonban nem volt hajlandó megerősíteni azokat a jelentéseket, hogy már az utóbbi néhány napban több NDK állampolgárral teli vonat érkezett az NSZK-ba. Néhány újság olyan benyomást keltett tudósításával, hogy a menekültkérdésben küszöbön áll valamely megállapodás Bonn és Budapest között. Klein közléseit a nyugatnémet rádióállomások ismertették szerda reggel. A miniszter beszámolt arról, hogy a bonni koalíciós kormánypart-

nerek, az uniópártok (CDU/CSU) és a Szabademokrata Párt (FDP) képviselői előző esti megbeszélésükön foglalkoztak az NSZK és Magyarország közötti vízumkényyszer esetleges feloldásának kérdésével is. A Deutschlandfunk (DLF) jelentése szerint azonban a szóvivő megerősítette azt a korábbi véleményét, hogy ez az intézkedés nem alkalmas a menekültproblema megoldására. Hasonlóképpen vélekedett Wolfgang Mischnick, az FDP parlamenti csoportjának elnöke is. A liberális politikus szintén a DLF rádióállomás reggeli műsorában nyilatkozott. Ő is szorgalmazta azonban a menekültek megfelelő fogadására való fokozott felkészülést.

Erdőtüzek Franciaországban

Újabb tízezer hektár erdőség semmisült meg a hét elején a Franciaország déli részén és Korkzikán pusztító erdőtüzekben, s Marseille környékén

több házat is elpusztítottak a lángok. Egy tűzoltó Korkzikán életét vesztette, többen megsemmisültek, egy tűzoltó helikopter lezuhant, de ez nem okozott kárt emberéletben. Szerda reggelre azonban a legtöbb helyen sikerült megállítani a lángok terjedését, főként annak köszönhetően, hogy a heves szélvihar, a mistral is vesztett erejéből.

mény kapcsán. A díjat azonban végül az ENSZ békefenntartó erői kapták.

Az idén 77 személy és 20 szervezet szerepel a jelöltek között, például az ész, litván és lett nemzeti mozgalmak, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság, illetve a Dalai Láma, Corazon Aquino, a Fülöp-szigetek elnöksasszonya.

Az anyagi károkon túl az egyik érzékeny veszteség: a Sainte-Victorie erdőség pusztulása. A provençei erdőség ugyanis a nagy francia festő, Paul Cezanne egyik legkedvesebb témája volt. Sok képen szerepel s egyidőben szó volt arról is, hogy földi maradványait itt temetik el.

Állásfoglalás — egészségünkért

Készült: 1989. augusztus 30-án Szekszárdon, a Babits Mihály Művelődési Központ színháztermében.

Jelen vannak: 19 megye és a főváros képviselőitől az Országos Egészségvédelmi Bőrze résztvevői, akik úgy ítélik meg, hogy:

— az 1987-ben elfogadott egészségmegőrző program nem vált társadalmivá, mert tervezése egy szűk — elsősorban egészségügyi — szakmai körben felülről, elfogadása pedig csak minisztertanácsi szinten történt;

— a lakosság jelentős részéhez érdeklődés nem jutott el, így a kívánt hatását sem tudta kifejteni;

— a helyi programok összeállítását nem előzte meg széles körű, az adott település helyzetére, lehetőségeire vonatkozó tényfeltáró és arra építő tervező munka;

— a program céljaival, feladataival való azonosulást gátolta a társadalom felelőssége elemzésének elmaradása, ill. mérsékelt megfogalmazása mellett az egyéni felelősség erőteljesebb hangsúlyozása;

— a program az egyéni, közösségi kezdeményezésekre, az ágazati tevékenységekre, az ágazati együttműködésre, társadalmi összefogásra épített. Ebből a pályázati rendszereknek köszönhetően elsősorban az egyéni, közösségi kezdeményezések száma, s azok által elért eredmény gyarapodott.

Megfogalmazódott, hogy az Országos Egészségvédelmi Tanács nem, vagy nehezen tud érvényt szerezni a Minisztertanács által adott megbízásának, a társadalmi és állami tevékenységet összehangoló

érdekegyeztető feladatának. Az ágazatok többségének passzivitása, együttműködésük hiánya, nehézkessége, a program folytonos visszautalása és vétele az egészségügyhöz akadályozta és akadályozza az államot vállalt feladatának teljesítésében, mégpedig: az egészséges életmód választását elősegítő, megkönnyítő lehetőségek teremtésében. Pedig az egyén csak ezen feltételek megléte, vagy párhuzamos megteremtése mellett teheti önmaga egészségéért a legtöbbet. Az 1988-ban indult reformfolyamat keretében az egészségmegőrző program végrehajtása feltételeinek biztosítása mégjobban háttérbe szorult. A pártok készülő programjában még nem, vagy nem eléggé jelenik meg a nép, ill. az adott párttagság egészsége védelmének képviselője.

Mindezekből kiindulva a tanácskozás résztvevői:

1.) Felkérjük a mindenkori Minisztertanácsot, ne csak deklarálja, hogy az egészségmegőrző program végrehajtásában egyetlen állami szerv közreműködése sem nélkülözhető, hanem működésének időszakában a népről vállalt erkölcsi indíttatásból szerezzen érvényt ezen kinyilatkozásának, határozatának.

2.) Az Országos Egészségvédelmi Tanács összetételében jobban tükröződjön a szakmaiság. A pártok, mozgalmak, állami szervek aktívabb és kezdeményezőbb közreműködésével tevékenységében kerüljön előtérbe az összehangoló érdekegyeztetés. Ezen munkáját a jövőben nagyobb nyilvánosság előtt végezze. Az Egészségvédelmi Alap elosztásának pályázati rend-

szertét tegye demokratikusabbá és bürokrácia mentesebbé.

3.) Felkérjük a helyi társadalmakat, hogy a szabadság biztosításával, a bürokratikus intézkedések kerülésével menedzseljék az egészségátmogató közösségeket, kezdeményezéseket, vállalkozásokat. Kérjük, a majdani önkormányzatokat mérjék fel településük lakosságának egészségi állapotát, azt befolyásoló tényezőket, lehetőségeket, s az alapján fejtsék ki egészségmegőrzést összehangoló érdekegyeztető tevékenységüket.

4.) Felkérjük az egészségvédelmi szervezési ismeretekkel, tapasztalatokkal rendelkező — nemcsak egészségügyi — szakembereket, hogy szimpátiájuktól függően ajánlják fel segítségüket az adott pártoknak, mozgalmaknak, ezirányú programjuk kialakításához.

5.) Felkérjük a politikai élet résztvevőit, hogy a közelgő választásokra olyan jelöltek állítsanak, akik programjuk középpontjában az EMBER-t, az ember érdekeinek képviselőit helyezik.

6.) Felhívással fordulnak a választópolgárokhoz: olyan képviselő, ill. tanácsstag jelöltekre adják szavazatukat, akik nemcsak ígérettel, hanem eddigi életmódjukkal, tetteikkel bizonyították, hogy alkalmasak választópolgáraiuk egészsége védelmében kifejtendő tevékenységre is.

Kmf.

Országos Egészségvédelmi Bőrze résztvevői

Interjú az első tithárral

Kiskongresszus a Dél-Dunántúlon

„Nehogy a vízcsapból is ez folyjon...”

folytatás az 1. oldalról

J. Gy.: — Nem. bár tudnak róla, már korábban elmondtam, hogy van egy ilyen tervünk.

D.: — Milyen „eseményekre” számít a dél-dunántúli találkozó?

J. Gy.: — Ebbe a kongresszusba minden belefér. Alakulhatnak platformok közötti küldöttcsoportok, és senki nem akadályozhatja meg azt, hogy alakuljanak nagyobb területegységenkénti küldöttcsoportok. De elképzelhető az is, hogy ennek a tanácskozásnak az lesz a végkicsengése, (dehát ezt a küldötteknek kell eldönteni), hogy azt mondják: azok, akik most itt vannak kezdenek el egységes dél-dunántúli küldöttcsoportként viselkedni.

D.: — Milyen további indokai vannak a regionális kongresszus összehívásának?

J. Gy.: — Van egy távolabbi cél, ami még motivált bennünket, nevezetesen az, hogy hosszú távon számolni kell az azal, hogy közigazgatási egységként a megyék szerepe nagyon komolyan meg fog kérdőjeleződni. Én azt hiszem, hogy elkerülhetetlen az a jövőben, hogy az önkormányzatok megerősödjenek — helyi, községi és városi szinten — és hogy folyamatosan háttérbe szoruljon költségvetési oldalról közig-

gatási egységként a megyék szerepe. Az viszont világos, hogy valamilyen közvetítőre szükség van az országos központ és a helyi önkormányzatok között. De ez — biztos vagyok benne — nem megyei alapon, hanem más elvek szerint fog szerveződni. Ha úgy tetszik már most megindulhat politikai oldalról a megyehatárok átépítése.

D.: — Nem tart attól, hogy megvádolják majd azzal, hogy Ön akarja elsőként lebontani a megyerendszert?

J. Gy.: — Nem hiszem, sőt, ha valaki mondaná, én büszkén vállalnám, hogy én lennék az első, aki ebben az ügyben komoly lépéseket tesz. De már most látszanak konkrét ügyek, amelyek azt sugallják, hogy ezek elkerülhetetlen lépések, nem lehet regionális együttműködés nélkül előrejutni. Hogyha Baranyában tényleg leépítik a bányászatot, vagy ne adj'isten, Dunaújvárosban előbb-utóbb megpiszkálják a kohászatot, akkor ez Tolna megyében is egy jelentős létszámú réteget érint. Ha a megyék elszigetelten próbálják ezeket a problémákat megoldani, akkor szűkös anyagi forrásait munkahelyek teremtésére és átképzésre próbálják felhasználni itt is, ott is és a szokásos magyar pazarlásba torkollhat az egész, ahelyett, hogy esetleg egy

munkahely teremtő beruházással, vagy átképzési központtal egy egész régió problémáit orvosolnánk.

D.: — A kongresszusokra szokás meghívni a testvérpártok küldötteit. Ezt adaptálva — bevallom, kicsit meredek módon — a helyi viszonyokra: tervezik-e azt, hogy az újonnan szerveződő pártok, alternatív csoportok képviselőit mondjuk megfigyelői státuszban meghívják?

J. Gy.: — A kérdés már benem is megfordult, de az azért a nyugati demokráciákban sem szokás, hogy egy kulcsfontosságú kongresszusra, ahol nagyon sok minden eldőlhet — a párt irányja, arculata, a választásokra való felkészülés taktikai kérdései is megfogalmazódhatnak — meghívják más pártok képviselőit. Azt hiszem az mindenki számára érthető, hogy ez egy kicsit a párt belső ügye. Az viszont igaz, hogy valamilyen úton-módon nyilvánosságot kell biztosítani. Valamilyen egészséges arányt kell megtalálni, mi az, ami nyilvánosság elé vihethető, ami feltétlenül érdekelheti a közvéleményt és ebbe már más pártokat is belevethetünk. Ugyanakkor ügyelnünk kell arra is, nehogy átessünk a ló túlsó oldalára és nehogy a vízcsapból is kiskongresszus folyjon...

—Lékö—

1989. augusztus 31.

D Á T U M

3

Itt London! Itt London!

Ötvenéves a BBC magyar nyelvű adása

Az angol rádió 1939 szeptember ötödike óta sugároz magyar nyelvű műsorokat, s így az egyik legjelentősebb, valószínűleg a leghallgatottabb külföldi rádióadók közé tartozik.

A BBC működését 1927. január 1-től királyi alapítók-mány biztosítja és előírja, hogy a rádióállomás nyilvános közszolgálatot teljesítsen: tájékoztasson, oktasson, és szórakoztasson. A BBC függetlenségét a királyi alapítók-mány mellett a rádió kormányzótanácsa és a szokásjog garantálja, hogy a mindenkori kormánynak nincs beleszólása annak műsorpolitikájába, ami eltér az Amerika Hangja vagy a Szabad Európa Rádió politikai kötődésétől. Szerkesztői függetlenségét a BBC egésze, valamennyi részlege, a Magyar Osztály is mind a mai napig megőrizte: válságos időkben, a második világháborúban, a hidegháború időszakában, vagy a szuezi vagy a falklandi háborúban éppen úgy, mint békeidőben.

A BBC 37 nyelven sugároz műsort, ebből 15 európai nyelv. Külföldnek szóló adásai két közép- és 41 rövidhullámsávon hallhatók. Magyar nyelven hetente tizenhét és fél órási műsort ad. Megbízható hírszolgálat a világ minden tájára kiterjedő tudósító-hálózatán alapul, tudósítója Budapesten is jelen van, így a magyar adásokban a magyarországi eseményeket is figyelemmel tudják kísémi.

A rádióadó igényt tart a hallgatók véleményére, igyekszik őket bevonni a műsorszerkesztésbe. Ennek alapja, hogy a Magyar Osztálynak 24 órás telefonszolgálat működik, a hallgatók telefonúzenettel vagy levéllel, javaslatokkal, elképzelésekkel, kívánságokkal segítik munkájukat; adásaikat az Eutelsat-1 kommunikációs műhold is sugározza Európa területére. Ezeket a parabolaantennával fogható adásokat újra közvetíthetik egyéb rádióadók, különösen kábelhálózatok, szállodák, iskolák és egyéb intézmények.

A BBC magyar nyelvű adásainak ismertebb műsorai, a megbízható hírszolgálat mellett, a Londoni Panoráma, amely estenként hírmagyarázatok, politikai, gazdasági helyzetleírásokat közvetít, tudósítóinak távirati jelentéseit, az angol lapok közép- és kelet-európai vonatkozású cikkeit, kulturális és tudományos eseményeinek híreit ismerteti. A Kezdetek, kötetlen vitaműsor időszerű kérdésekről — a BBC munkatársainak s meghívott szakértőknek részvételével. Az egyéb műsorok közül az Angliai jegyzetek, a Kaleidoszkóp, valamint az Irányzatok és események emelhetők ki. A vasárnap délelőtti Hangfalfestő című műsorban pop, rock, valamint dzsessz szerepelnek, emellett új lemezek, rádiópos-

ta, a hallgatók zenés üzenetei, kívánságai, zenei vetélkedő, lemez- és video-kazetta nyeresi lehetőségek tarthatnak számot érdeklődésre. A Spektrum beszélgetéseket tartalmaz független gondolkodókkal korunk társadalmi, politikai, erkölcsi problémáiról. A ma egyháza műsorban beszámolókat lehet hallani a katolikus vagy a protestáns egyházak életéről.

A BBC naponta sugároz angol nyelvűeket Magyarországra, e programok kezdők, haladók és felső fokozatúak, valamint angol nyelvtanók számára készültek. Az English by Radio leckéiben a nyelvtanítás történetek, párbeszéd, gyakorlatok segítségével, valamint az irodalom, dráma, üzleti élet, zene és napi hírek felhasználásával folyik. Emellett hétfőtől-péntekig este közvetítik a „Murder Hotel” című új English by Radio nyelvleckesorozatot. A BBC a nyelvtanuláshoz szükséges audio- és videokazettákat is az érdeklődők rendelkezésére bocsát, ebben partnere a nálunk is fogható Sky Channel TV-állomás.

Köszöntjük az évforduló alkalmával a BBC-t és kívánjuk, hogy az eddighez hasonlóan munkálkodjon Magyarországon és Nyugat-Európa kapcsolatainak elmélyítésén!

Vuics Tibor

Egy interjú — és ami mögötte van

Románia — a vonatablakból

Olvasom a lapokban, hogy Nicolau Ceausescu, a román nép „bölcse vezére” mit nyilatkozott a Newsweek amerikai hírmagazinnak. Az RKP főtárháza többek között kijelentette, hogy Romániában nincsenek üres polcok az üzletekben, sőt, jelentős árukészletek vannak, mindent meg lehet vásárolni, számos olyan cikket is, amelyeket az Egyesült Államokban árusítanak.

Augusztus közepén Bulgáriában jártam, és a Transdanubium-expresszellel utaztam, Románián keresztül. Kíváncsi voltam, milyen ma a Conducator országa — a vonatablakból.

Kürtösnél lépünk át a magyar-román határt. Csehszlovák vonatról lévén szó, alig vagyunk magyarok. Amikor a román határőr megpillantja két utlevelünket, vaskos könyvet húz elő táskájából, és akkurátusan végignézi a nevek kezdőbetűinél, nem vagyunk-e persona non grata Romániában. Hál'istennek maradhatunk. Már ez is öröm, hiszen a magyar határőrrel tudjuk, hogy az imént küldték vissza két honfitársunkat.

Elindul a vonat, és már az állomás végén megjelennek a kolduló gyerekek — csakúgy, mint később mindenütt. Kolléga, kolléga — mondják, miközben bizonytalan mozdulatokkal integetnek. Az utasok többsége felkészült: cukorkák, apró csokoládék repülnek az ablakokból. Az ügyesebb srácok röptében kapják el a kincseket.

Arad. A feliratok az RKP-t és Ceausescut éltetik. Sok mili-

cista cirkál a pályaudvaron. Az emberek riadtan néznek rájuk, de szinte még meg sem áll a vonat, máris megrohmozzák a fekvőhelyes kocsik büféit. Óriásiak a készletek. Egy-egy büfé csokoládé-, sör- és cigarettamennyisége csaknem az egész vonatnak elég lenne. Gyerekek természetesen itt is vannak. Piszkosak, rövidre nyírt hajúak és rendkívül fűgék.

Mivel Romániában a nemzetközi expresszek gyorsvonatként is szolgálnak és a menetrendben feltüntetettnél lényegesen több helyen állnak meg, sokan szállnak fel. Akiknek nem jut hely az ülőkocsikban, a kusettes vagonok peronjain zsúfolódnak össze. No, és sorban állnak a büfé előtt.

Temesvár. Lehúzzuk az ablakot, és halkán beszélgetünk. Errefelé nem szerencsés magyarul megszólalni. A másik vágányon a bukaarest—aradi vonat várakozik. Átszól egy cigányasszony, kristálytisza magyarsággal:

— Kedveskéim, nincs valami kis édességük? Szeretnék vinni az unokáimnak egy kis cukrot vagy csokit, de nem kapni semmit sem. Megfizetem...

Könyörögnek a szemei. Másunk nem lévén, adunk néhány öszibarackot. Nem győz hálálkodni. Marosvásárhelyi az egész familia, de Aradra helyezték őket dolgozni, oda igyekeznek.

A büfében közben hatalmas a forgalom. Már megy a vonat, de az ablakon keresztül még sokan nyújtogatják fel pénzüket egy karton cigarettáért, cso-

koládéért. Kaszálnak a büfések.

A város határában lakótelep. Te jó ég! Kecskék legelnek a házak között. Soványak ők is, akár a rájuk vigyázók. De vajon hol tartják szegény párákat?...

Kilépek a folyosóra. Nem hiszek a szememnek: gépfegyveres milicisták állnak odakint! Amikor meghallják a magyar szót, keményen végigmérnek. Aztán újabb egyenruhások bukkannak elő, némelyikükön vörös karszalag. Pisztolya mindegyiknek van. Lapítva mennek el mellettük a helyiek, s láthatóan megkönnyebbülnek, amikor továbbengedik őket. Van, aki veszekszik a büféssel: biztos van még néhány tábla csokija, egy-két üveg sörre, adjon még.

Az egyenruhások bezzek nem perlekednek. Mindannyian tele szatyorokkal szállnak le, hogy átadják helyüket az újabb csoportnak.

Az ütött-kopott falvak után felüldülésként hat a Duna. Itt már hatalmas folyamként hűmpölyög. Szemetgyönyörködhető látvány. Az már kevésbé, hogy sok gépfegyverest látunk a kikötőben.

Turnu Severin. Itt mintha kevésbé lennének topisak az emberek, azaz nem annyira elnyűttek, mint korábban. Roham azonban itt is van. Már elindult a szerelvény, de még többen is várnak a büfénél. Egy férfi, karján másfél év körüli kisgyerekekkel öt tábla csokoládét vesz, majd leugrik a vonatról. Szerencsére, nem esett bajuk.

Már öt órája zötyög a vonat Romániában, és egyre inkább biztos vagyok benne: ennél a népnél nemigen van ma piszkosabb Európában. Ha elmegy

folytatás a 4. oldalon

Hogyan lopjunk harckocsit?

Mekkora jövedelem származhat a fegyverkereskedelemből? Lehetetlen pontosan megmondani. Tény, hogy „előre lefutott” játszmaként — évente hasonló sorrendben követték egymást a világ első fegyverexportőrei — egészen 1982-ig, amikor is (az USA Fegyverzetellenőrzési és Leszerelési Hivatala szerint), Románia betört az élbolyba és a világ 5. legnagyobb fegyverexportőre lett. Hosszú évek kitaró és nagyratörő vakondmunkája ért itt be — sok százmillió dolláros hasznot hozva a román államháztartásnak, megkészeve a licenc- és szabadalomvédelemmel foglalkozó nyugati irodák munkáját. A kulcsszó — a gatlástalanság és szemérmelenség. A cél: regionális hatalom — önálló hadiiparral. Ehhez a feltételek — tekintve a román hadiipari tradíciók archaikusságát — meglehetősen hiányosak voltak. Az egyetlen lehetséges megoldást a fejlett nyugati haditechnikai ismeretek átszivattyúzása jelentette. Agyrablás helyett adatlopás. Ugyanaz „eastern” hangszerelésben. A munka java, szokás szerint, a Ceausescu inspirálta DIE román hírszerző-szolgálatra hárult. Tevékenységük eredményeként 1978-ra a teljes hadiipar több mint 50%-át nyugatról „beszerzett” technológia képezte. Mit gyűjtött a DIE? Mindent, ami jó haszonnal eladható volt — vagy némi dáko román fényezés után a nagyromán önállósá-

got jelképezte. Ennek jegyében építették meg Bucarest mellett azt a szupertitkos hadiüzemet, amely a román napalmgyártás kulcsát jelentette. A „ropam” kódnevű hagyhatósú szupernapalm technológiája egy Malek fedőnevű nyugatnémet fegyvergyárs „segítségével” jutott a DIE titkos bucaresti raktárába, ugyanúgy, mint az irányított amerikai levegő földfelszín bombák, tüzéségi gránátok és aknák, vagy a NATO-szabvány alapján Bukauban gyártott gázálcok. A DIE jófajta ószerként, mindent beszerzett — ami beszerezhető volt: széldioxid-lézert és nyugatnémet infrakészülékeket, automatizált tüzéségi harcálláspontot és hordozható rejtjel-fejtő gépeket, katonai számítógépeket és rakétáknál használatos szuperkemény ötvözetek technológiai leírásait. Ez utóbbi esetében több ezer fénymásolat és ládányi okmány jutott a DIE birtokába. Az emberben óhatatlanul is felmerül a kérdés: Nagyon mond Pacepa? Vagy ilyen jól dolgozott a román hírszerzés? A tények alapján úgy tűnik — a tábornok nem túloz. A román felderítés, Ceausescu közvetlen utasításai alapján valóban minden elkövetett, hogy országa számára a legfejlettebb technológiát szerezzék meg. Hogyan továbbították a megszerzett — irattányi — adatokat Bucarestbe? Pacepa szerint a következő módon: A DIE külföldön dolgozó tisztjei és ügynökei fiktív irodákat, export-import cége-

ket hoztak létre Nyugat-Európában, Japánban, az USA-ban. „Ezek a társaságok névlegesen néhány nem kommunista országba importálták az amerikai berendezéseket. Valahol a szállítás során aztán megtévesztő iratok váltják föl a cégjelzéseket és a kísérő dokumentumokat, azt a látszatot kelteve, hogy a felszerelés valami olyan ártatlan dolog, mint a fényképezési vagy laboratóriumi segédesszerek. Ezután a ládákat Romániába tartó repülőgépekre, vagy hajókra pakolják fel...” A tranzakciók lebonyolító cégek, biztonsági okokból, egy-két nagyobb üzlet után feloszlának, hogy aztán más néven, más székhellyel folytassák tovább a román gazdaság felvirágoztatását. Az emberben akaratlanul is megfogalmazódik a kérdés: mi ebben az új? Amióta a világ világ, a hírszerző-szolgálatok ezzel a módszerrel fürkészik ki a konkurens titkait, és jónéhány nyugati világég is egyetemi katedrát kaphatna ipari kémkedésből, ha az oktatásügy méltányolná erőfeszítéseiket. A román módszerben rejlik újdonság lényegét a következőképpen írja le Pacepa: 1978-ban, Ceausescu ötlete alapján a DIE javaslatot tett Kadhafi líbiai elnöknek a legmodernebb nyugatnémet nehézharcoksi, a Leopárd II. közös gyártására. A javaslat szerint Románia biztosította volna a munkaerőt, az épületeket, a nyersanyagot, a gyár felszereléséhez szükséges gépeket, Líbia fizette volna

ezek importját, a licencet, a speciális acél és a többi import anyag költségeit. A Leopárd II-t a nyugatnémet szövetségi alapokból fejlesztették ki a NATO számára, és ezért a szövetségi kormány beleegyezése nélkül nem kerülhetett kereskedelmi forgalomba. Egy vezető beosztású ügynök azonban hozzájutott egy dieselmotorhoz, amely csaknem teljesen azonos volt a Leopárd II. motorjával. Egyetlen eltérés csak a vízszintes használatra — gyakorló járművek számára tervezett motor olajozó rendszerében volt. Ezt a motort egy svájci cégen keresztül már legálisan el lehetett adni Romániának. A hivatalos adásvételi szerződés mellett a svájci cég leszállította azt a speciális olajozórendszert, ami alkalmassá teszi a gyakorló motort, hogy hadrafogható harcokcsikba építhessék be. Líbia a maga részéről végül is 350 millió dollárral szállt be a CEGA néven Kadhafi, és Függetlenség néven a 3. világ országai számára exportra készülő Leopárd II. harckocsi utánzatába. A DIE új módszérének lényege tehát: megszerzni, leutánozni, és exportálni. Persze nem csak a pusztítás végeredményeinél, Fokker típusú repülőknél, aknavetőknél, kézfegyvereknél alkalmazták a devizagyűjtés ilyen formáját. Talán még ennél is nagyobb haszon volt az (1972-től prioritás kapott, 1980-ra tömegméretekben üzött) ipari kémkedésben. „Évente 600—800 millió dol-

lár sikerült megtakarítani azáltal, hogy törvényes, ámde költséges importált árukat illegális, ámde olcsón lopott értesülésekkel és árukkal helyettesítettek...” vonja le a következtetést Pacepa, és hozzáfűzi: a román ipar 35%-a, a mezőgazdaság 60%-a alapult valamilyen összefüggésben a hírszerzés eredményén. Szereztek üzemenyag-befeccskendő szivattyúkat a Boschtól, sík- és úszatott üveg szabadalmat a Fordtól. Alumínium hengerművet az USA-ból és számjelvezérlésű szerzőgépeket az NSZK-ból. De tevékeny része volt a DIE-nek a Kodak licencen alapuló román színes filmek exportálásában, a Renault—12 Dácia-üzletben, az orvosi műszer- és gyógyszeripar fejlesztésében, a kohászat félfém és ötvöztött acél kapacitásának kialakításában, a román mikroelektronikai ipar kiépítésében.

Dollár százmilliók folytak be évente csak a megtakarításokból, írja Pacepa. Hihető, hogy így volt. Hihető, hogy a román hírszerzés nemcsak az állattenyésztésben, de a technológiai exportban is egyike lett a legnagyobb dollárkitermelőknek. Ceausescu víziója Nagyrománia tartópilléréről úgy tűnt, hogy valósággá válik. Volt már önálló repülőgépgyártásuk, amely Yuo-Rom kódjelű vadászgépeket gyártott kooperációban a jugoszlávokkal, volt nyugati licencre épített önálló hadiiparuk, a fejlett technológia mind nagyobb mértékben épült be a román gazdaságba. Egyetlen dolog hiányzott csak ahhoz, hogy a regionális hatalom gazdasági alapjai (Ceausescu szerint) betonnál szilárdabbak legyenek: az önálló atomipar. Következik: Román reaktorok Made in DIE (lux)

Egy interjú — és ami mögötte van

Románia — a vonatablakból

folytatás a 3. oldalról

egy-egy szerencsétlen a folyosón, átható szag marad utána. Pedig ők is mosakodnának, mosnának — ha lenne mivel. Amikor vacsora előtt kezét mosni indulunk, egy csomagjain ülő, tizenhat-tizenhét éves lány sóvárogva nézi kezemből a szappant. Találkozik a pillantásunk, és elszégyellem magam. Odanyújtom az alig használt Amót. Románul mond valamit, és a zsebébe nyúl. No, mondom, és ellepek tőle. Ismeretlen nevű állomáson állunk néhány percig. Riadt arcú asszony kászálódik le a vonatról. Kezében piros mű-

anyagvödör, benne tej. Vajon kinek viszi? A kisgyerekének? A családjának? Vagy másoknak is? Craiova. Már szürkül. Lelkünkben szánalom és elkeseredettség. A beteljesülés korszaka — írja a román sajtó. Az egyre fokozódó nyomor korszaka — látja az utazó. Meddig mehet még ez így?! Megágyazunk, és lefekszünk. Sokáig nem jön a szemünkre álom. Emlékszel a cigányasszonyra? És a kisgyerekes férfira? Te, én egész megborzongtam a fegyveresektől. Hogy lehet így élni? Egyáltalán: élet ez?... (palotai)

CSODÁLATOS PROFIZMUS,

avagy

A MARIMBA PÓNIK ÚJRA BUDAPESTEN

Az IBUSZ-ról már régóta tudjuk, hogy a komolyabb zene igazi hívei. Szinte havonta hívnak meg Budapestre vagy az ország valamelyik szép tájára egy-egy professzionális amatőr együttest. Ezek általában kórusok, de néha zenekarokat is hívnak. Így élvezhettük másodszer a Japán Marimba Pónik vendégjátékát is.

Az együttest kilenc, hat és tizenkét év közötti, ifjú zenész alkotja, két fiú és a többi lány. Mindannyian ütőhangszereken játszanak. Három előadást tartottak Budapesten. Az első kettőt szabad téren (Szentháromság-tér, Vörösmarty-tér), míg a legnagyobb várakozás és készülődés a harmadik előadást előzte meg. Ezt a Kongresszusi Palota

Bartók termében tartották, mely zsúfolásig megtelt. Érdekes volt, hogy az este hét órára meghirdetett koncerten mennyi ifjú ember volt a közönség sorában. Bizony így is kezdődhet a zenei nevelés! Először a Pónik léptek színpadra, s stílszerűen Kodály hangrangjátékával indították a programot. A xilofonokon, dobozon, csengőkön és harangokon

Ketten a Pónik közül Midori Horinchi és Tomoko Matsugaki

előadott művek fantasztikus élményt nyújtottak a hallgatóságoknak. A dalokat zongora vagy orgonakísérettel adták elő. A Pónik játszottak ezeken a hangszereken is. Minden számnál más ült a klaviatúrák elé. Ez is ékesen bizonyította a japán zenei nevelés nagyszerűségét. Nem csupán a tehetséges ütőhangszereket választják ki, hanem azokat igen jól után is képzik.

A program első részében még Dvorzsák és Csajkovszkij egy-egy áthangszerelt művét is játszották. Utánuk két, tehetséges, fiatal japán előadó lépett színpadra.

Yuko Nakanori Bartók egyik művét játszotta zongorán, míg Michiko Masuyama három operából áriázott.

A szünet után újfent a Pónik vették birtokba a színpadot. Eddig kizárólag gyors ritmusú, pergő műveket hallottunk tőlük, így joggal hittük, a lassúbb melódiákat nem lehet eljátszani ezeken az ütőhangszereken. Tévedtünk. Schubert Ave Maria-ját is hallhattuk. Döbbenetes élmény volt a mű előadása. A gyermekek arcán és testmozgásán látszott, mennyire uralja őket a zene. Hirtelen úgy éreztük, mintha templomban, papok között lennénk. Csodálatos volt.

A hivatalos program a Radezky-indulóval zárult, ám a közönség is átvette a kicsik lelkesedését, mindenki a zene és az előadás vonzásába került, így a Marimba Póniknak több ráadás is kellett adni. A japán zenei nevelés egyik gyöngyszemét köszönhetjük másodszer Budapesten. Örömmel volt azt a profizmust tapasztalni, melyet eddig csak nagy zenészeknél láthattunk. Jó volt részt venni ezen a koncerten, hiszem mindent láttunk, amit a világ csak úgy nevez, hogy a zenei nevelés Japánban.

Fejes Imre
Fotó: Bruzák Noémi

A Pónik a Vörösmarty téren zenélnek

A Nemzetközi Labdarúgó Szövetség (FIFA) vezetőinek egy csoportja kétnapos látogatást tett Olaszországban, ahol öt stadion készülségi állapotáról tájékozódott. A jövő nyári vb-döntő létesítményeit rendszeresen ellenőrzi a FIFA. Ezúttal Milánóban, Torinóban, Rómában, Palermóban és Nápolyban járt a FIFA-küldöttség. A két nap során látóutakról elégedetten nyilatkoztak a sportvezetők. A FIFA főtitkára, Joseph Blatter különösen a római Olimpiai-stadionról szövegezte fel a felsőfokokban, szerinte ez a létesítmény a világ legnagyobb stadionjai közé sorolható. A FIFA legközelebb 1990 márciusában ellenőrzi az előkészületeket Itáliában.

*

A Reuter jelentése szerint Nyugat-Berlin 2004-ben szeretne közös nyári olimpiát rendezni Berlinnel. Minderről Walter Momper, Nyugat-Berlin polgármestere számolt be a sajtó képviselőinek. A terv az, hogy az év végéig Nyugat-Berlin tárgyaló-csoportot küld az NDK fővárosába, és ott igyekszik tájékozódni arról, mi a keletnémet illetékesek álláspontja a közös rendezésről, ugyanis az NDK 2004-re Lipcse városának szeretné megszerezni a nyári játékok lebonyolításának jogát.

Örökre eltiltás?

Elképzelhető, hogy azokat a sportolókat, akiket olimpiai doppingellenőrzés során vétkezőknek találunk, örökre eltiltják a játékokon való részvételtől. A NOB 95. ülésén a Puerto Rico-i San Juanban Anita de Frantz amerikai NOB-tag terjesztette elő a javaslatot, amelyet a NOB Végrehajtó Bizottsága részletesen tanulmányozni fog.

De Frantz úgy véli, azoknak a sportolóknak, akik odáig mennek el, hogy doppingsegítségével próbálják fokozni teljesítményüket, nincs helyük az olimpiai játékokon.

— Ha valaki olimpián vesz részt, akkor egész életében büszkén viselheti az olimpikon címet — fejtette ki véleményét

Anita de Frantz. — Ha azonban valaki szteroidokat szed, akkor erre méltatlanná válik.

A tervezet szerint a szabály nem lenne visszamenőleges, azaz a szülői olimpián doppingvétségben ért kanadai Ben Johnson, vagy a magyar és a bolgár súlyemelő, büntetésük letöltése után indulhatnának Barcelonában. Akit azonban a jövőben olimpián tetten érnének, akkor soha többé nem szerepelhetne a legrangosabb sporteseményen.

— E pillanatban nem is tudjuk pontosan, hogy mit kezdünk a javaslattal — nyilatkozta Vitalij Szmironov, a NOB Végrehajtó Bizottságának szovjet tagja. A bizottságnak kell tanulmányoznia azt.

Jól kezdődött

Az öttagú világbajnokságon nemcsak a versenyzők vándoroltak egyik pástról a másikra, hanem a közönség is állandó mozgásban volt. Mindig a magyar trió mögötti részen „ütöttek tábor”, s biztatták dobzóval, tapssal, kiabálással a csapatot. A magyar együttes fájó vereséget szenvedett egy osztrák, svájci vegyescsapattól 5:4 arányban. Ezután jött azonban az egyik kemény dió, a brit csapat. Itt sikerült 5:4-re győzni. Ezt követte a Tajvan elleni sima 6:3.

Egy újabb vegyescsapat volt az ellenfél (portugál, brazil, guatemalai), akiket sikerült 9:0 arányban verni. Kellott is ez a találatárány-javítás. A 8. fordulón jött az igazi megmérettetés, a magyar–szovjet összecsapás. Az első párbán Fábán és Jagorasvili vívott. A szovjet versenyző még fel sem ocsúdott, Fábán máris bevitte a találatot. Ugyanígy villámgyors győzelmet aratott Mizsér Vitoszlavszkij ellen (az Ű. Dózsa öttagúja életében először verte meg a szovjet vetélytársát), s Martinek is pillanatok alatt „végzett” Sztarosztyinnal. Mizsér újabb győzelmét Jagorasvili ellen könyvelhette el. 4:0-ás vezetés után Martinek kikapott Vitoszlavszkijtól, Fábán legyőzte Sztarosztyint, aztán Martinek újabb veresége következett — ezúttal Jagorasvilitól. Az utolsó két találkozó is szovjet győzelmet hozott: Vitoszlavszkij Fábiant, Sztarosztyin Mizsért győzte le. Végül Fábán és Mizsér 2-2, Martinek 1 győzelmével 5:4-re győzött a magyar együttes.

Vidi-defekt

lefogjon, kikapcsoljon. Ettől a szintén fiatal „centerhalf” László Csaba is elbizonytalanodott, mert Végh Tibi mögött más volt azért sörpöregni. A középpálya a régi, sőt a jelenleg a helyét még nem találó Qurikóval erősödtek is, a fehérváriak de ettől függetlenül ebben a sorban kulcskérdés Csucsánszky teljesítménye. Azon áll vagy bukik a dolog, hogy a későbbiek során meg tud-e felelni a kettős szerepkörnek. Mert az elmúlt fordulóban se nem irányított, se nem gólvesszős középcentráként ténykedett. Annak ellenére, hogy visszavontan játszik, minden meccsen őrzőt kap, ami szemmel láthatóan nem izlik neki. Ha nincs irányító, ha nincs igazi középpcsatár — mert az

MTK-hoz visszatért Jován magyar viszonylatban az volt — akkor nincs hatékonyan támadó Videoton. Ennek következtében a gólkirály és bizonyára most is gólerős Petres nem tud mit kezdeni a védelmi túlerővel szemben, Jónás pedig kritikán aluli helyzetkihátráló képessége miatt nem az a csatár, aki pontokat érő gólokat szerez. elfutásaival „tálat” Petresnek Csucsánszkyknak. A jugoszláv szerzemények pedig a sötét ló kategóriába tartoznak, nem tudni, hogy megütik-e azt a szintet, amit egy Videotonnál el kell érni.

Ebből az aspektusból nézve a dolgokat, már közel sem olyan szép a menyasszony, mint amilyennek látják, avagy látni szeretnék Fehérvárot. S az sem biztos, hogy a csapat, a nyári játékosmozgások után, erősödött.

Bálint Gy.

Tüntetés után — amnesztia!?

Az előzetes hírek szerint ma délután tüntetés lesz a Magyar Labdarúgó Szövetség székháza előtt. A sportág egyes hívei — ugyan kissé megkétszerezve — de demonstrálni kívánják, hogy nem értenek egyet a bundaügy iránti elutasítással, a szövetség eddigi következetlen döntéseivel. Nem titkolt szándékuk, hogy elérjék: az MLSZ a bundaügyet megegyezésre tűzzen napirendre és amnesztiát rendeljen el, magyarul mentse fel Hannichot, Preszellert és még azt az egy-két játékost, akit a szövetség fegyelmi bizottsága évekre kivont a forgalomból.

— Hogyan fogadja az MLSZ a tüntetést — kérdeztük

dr. Laczkó Mihálytól a legfőbb hazai futballforum elnökétől.

Úgy, hogy szeptember 12-én valószínűleg újból napirendre tűzzük az ügyet.

— A demonstráció tulajdonképpen az Ön malmára hajtja a vizet, hiszen az amnesztia mellett volt, de leszavazták.

— Igen. Akkor is és most is vallom, hogy a múlt hibás döntéseiről, következetlenségeiről, a nem azonos mércével való méréséről nem vállalhat felelősséget a mai MLSZ. Így a bundaügyben is meg kellett volna adni a tiszta lapot, de a későbbi ügyekben keményen büntetni.

— Gondolom a demonstráció hatására is megváltoztathatja döntését a testület?

— Nagy az esély, mert már több elnökségi tag —, akik múltkor leszavazták —, jelezték már nekem, hogy megegyezésre átgondolták az ügyet és osztják a véleményemet.

— Más téma. Mezey György lesz a szakmai elnökhelyettes az MLSZ-ben?

— Erről is 12-én tárgyalunk. Mezey egyelőre még csak egy név, vele tárgyaltam, de egyáltalán nem biztos még, hogy ő tölti be ezt a tisztséget.

— bégyé —

1989. augusztus 31.

D Á T U M

5

A POPVILÁG JELENTKEZIK

Hello, sziasztok!

Végre rendszeres poprovat indul a Dátum hasábjain! Minden héten, ugyane napon találkozhatok a popvilág legfrissebb híreivel.

A rovat több részből áll. Először közöljük a legfontosabb híreket, majd elolvasható a slágerlistát, mind az amerikai, mind az angol. Ezek után találod meg a folytatásos ismeretterjesztő anyagot. Most — és még jó néhány héten át — a Beatles összes lemezeit mutatjuk be. A negyedik szekcióban pedig játszunk! Minden héten lesz egy kérdés vagy valamilyen rejtély, melynek végső sorsolásán igen értékes nyeremények, többek között az egyik hazai előadó vagy együttes (hogy ki, az még titok!) látja majd vendégül a szerencsés nyertest. Érdemes lesz tehát játszani.

S aki mindezt ajánlja:

Amigo Junior

Hát kérem! A nyár eleji uborkaszezonhoz képest beindult a popipar szerte a világban, kivéve édes hazánkat, ahol még mindig nyaralnak a „menők”, és azzal sem törődnek, ha mindez meglátászik a honi popzenén. Na de hagyjuk az ithoniakat, és inkább a tekintéssel foglalkozzunk!

A legnagyobb szenzációt a Goss-ikrek, vagyis a megfoghatatlan Bros szolgáltatta az elmúlt héten, mikor a második albumot megelőző kislemezt piacra dobták. A Too much (Túl sok) rögtön átvette az angol lista vezető helyét. Frank Farien új csapata a Milli Vanilli is elkészítette a második albumot megelőző kislemezt (Blame it on the rain — Az esőt hibáztasd!) annak ellenére, hogy az Egyesült Államokban az első albumuk igencsak a fősztárságban van. Még egy meglepetés! Salvador Dali halála után Amanda Lear a hetvenes évek szex- és popstárja nem talált új istápolót a festővilágban, ezért visszatért régebbi mesterségéhez, és elkészítette új kislemezét (Follow me! Kövess engem!)

*

A hónap nagylemeze: Tanita Tikaram: Ancient Heart (Meggővült szív).

* SOROZAT * SOROZAT * SOROZAT *

Az elkövetkezendő 44 héten át a Beatles Angliában és Amerikában megjelent 44 albumát vesszük sorra, reméljük a Beatles (és a nem-Beatles) rajongók legnagyobb öröme. Kezdjük!

Az angol albumok:

1. The Beatles First — Az első Beatles Polydor — 1964. március 19. Új kiadás: 1967 augusztus 4.
1971. június 18. — The early years — A korai évek címen 1976. június 4. — The Beatles featurin Tony Sheridan — A Beatles Tony Sheridan. A lemez hossza: 31 perc 34 másodperc

Az első album rövid története: A lemezt 1961-ben, Hamburgban rögzítették. A Cavern Clubbéli kollégám, Bob Woller dj volt az első, aki klubjában forgatta a lemezt. A klub közönségének egyre jobban tetszett a lemez, így egyre többen ostromolták a klub mellett lévő lemezbolt tulajdonosát, hogy szerezzék meg a lemezt. A tulajdonos azt hitte, mivel a lemezt

Hamburgban készítették, hogy a csapat is német. Kiderült, hogy nem németek, hanem a szomszédos klub állandó zenészei. Egy nap a tulaj fogta magát és átment a klubba, hogy megnézzék a fiúkat. Mikor belépett, akkor döbbsen rá, hogy a négy fickó (Ringo Star helyett ekkor Pete Best foglalta el) nem más, mint azok, akik minden szombaton betértek boltjába, végighallgatták az összes lemezt, de soha nem vettek semmit. Ennek ellenére elkezdődött valami, amiből hosszú éveken át munkakapcsolat alakult ki, hiszen a lemezbolt tulajdonosát úgy hívták: Brian Epstein. A lemezt csak 1964-ben adták ki Londonban.

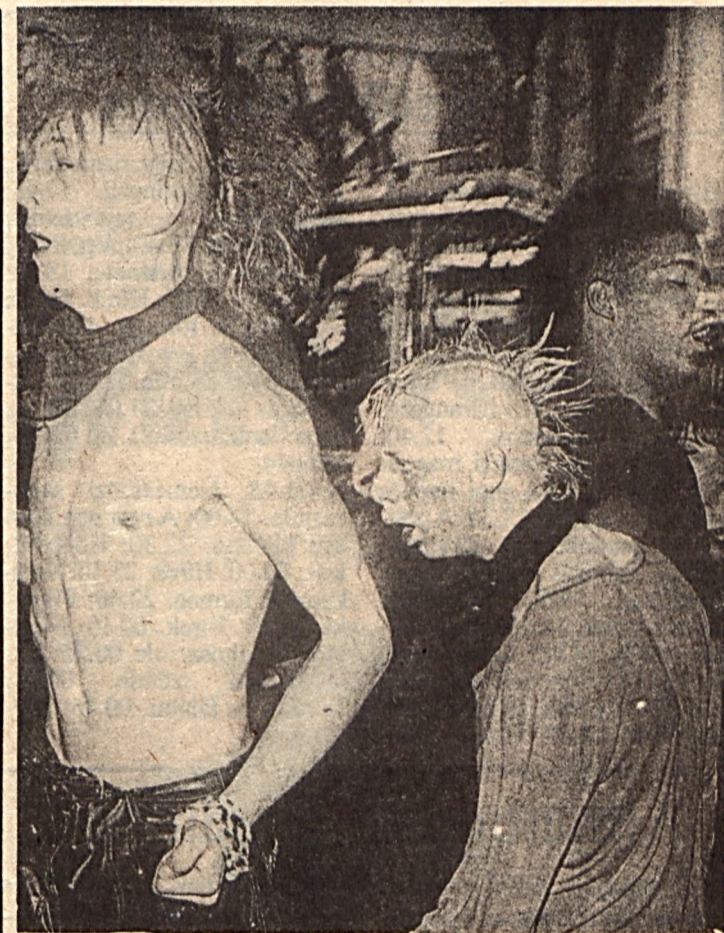
A oldal: Ain't She Sweet; Cry for a Shadow; Let's dance; My Bonnie; Take out Some Insurance On me Baby; What'd I say.

B oldal: Sweet Georgia Brown; The Saints; Ruby Baby; Why; Nobody's Child; Ya-Ya.

London/New York slágerlista 1989. augusztus 11.

London eladási lista alapján:
10. Toy Soldiers — Martika
9. Too much — Bros
8. You'll never stop Me loving You — Sonia
7. Ain't Nobody — Rufus and Chaka Khan
6. Don't wanna lose You — Gloria Estefan
5. Poison — Alice Cooper
4. On our own — Bobby Brown
3. Wouldn't change a Thing — Kylie Minogue
2. French kiss — Lill Louis
1. Swing the mood — Jive Bunny and the Mastermixers

New York — Cash Box alapján
10. The end of innocence — Don Henley
9. If You don't know Me by now — Simply Red
8. Cold-Hearted — Paula Abdul
7. Once Bitten Twice Shy — Graet White
6. I like it — Dino
5. Lay Your hands On Me — Bon Jovi
4. So Alive — Love and Rockets
3. Rigt here waiting — Richard Marx
2. On our own — Bobby Brown
1. Baidance — Prince

GYERE KATÓ, A TEHÉN REPÜL

Szabad tere a rocknak és a punknak a „deviáns” fiatalok és az avantgard művészek számára szűkrezabott — hivatalosan: nem is egzisztálnak!!! Noha a nyugati áramlatok „begyűrűzése” különösen nagy. A droggal mindeztidáig nem volt probléma. A hivatalos NDK nem is szentelt figyelmet az ügynek. A kíváncsiság (a vágy) és az igény óriási, hisz mindenki szeretné, legalább egyszer az igazi nyugati milliőt maga megélni.

(Curd Cyr nyomán)

„KOMM KÄTHE — DIE KUCH FLIEGT”

Die Freiräume für Rock un Punk, jugendliche Aussteiger und avangardistische Künstler sind klein — offiziell existieren sie nicht. Der Einfluss westliche Moden ist besonders gross, nur Drogen sind bisher kein Problem. Die Dealer haben kein Interesse an DDR-Währung. Gross ist die Sehnsucht, jenseits staatlicher Reglementierung anders zu sein. Und alle wollen sie den Westen einmal selber erleben.

(nach CURD CYR) — alberich —

ERIKA
és
NIMRÓD

nevű olvasóinkat.

Erika a germán Erich, Erik férfinév latinus Ericus formájának nőiesítése. A több országban elterjedt hiedelem ezt a nevet a görög eredetű erika (magyarul: csara), növényfaj nevével azonosítja. Ez az alacsony félcsereje lila színű, fűrtös virágzata miatt hozzájárult a név népszerűsítéséhez, a név eredetéhez azonban semmiképpen nem kapcsolódik.

Nimród. A Bibliából átvett bizonytalan eredetű név.

A Nap két: 6.01 órákor
nyugszik: 19.29 órákor

A Hold két: 6.05 órákor
nyugszik: 19.23 órákor

Tok a horgon

Magyarországon kipusztultnak vélt hal került horgóra a Dráván: egy másfél méter hosszú, több mint húsz kilogramm súlyú sima tok. A legöregebb halászok sem emlékeznek arra, hogy valaki látott vagy fogott volna tokhalat a déli határfolyónkon. Petrik Béla barcsi horgász is harcsát fogni ment ki kora estén a Drávára, csónakjával egy zátony közelében helyezkedett el, és piócával horgászott harcsára. Be is jött: rövidesen egy négykilós halat emelt ki a vízből.

Hamarosan újabb zsákmány akadt horgóra, s a barcsi fiatalember több mint fél óráig birkózott vele, amíg a csónakba vonszolta. Természetesen egy még nagyobb harcsára számított, ám helyette egy addig soha nem látott, hosszúkás testű, pikkely nélküli hal került eléje. Pécssett szakirodalom alapján azonosították, s így vált bizo-

nyossá, hogy a Fekete- és az Azovi-tengerben, valamint a beömlő folyókban honos sima tok egy jól fejlett példányáról van szó. A magyar horgászok csak szakkönyvekből ismerik ezt a halfajtát.

Megállapították a korát is: 25 éve körülire becsülték, vagyis öreg tokhalnak számított. Talán még a dél-dunai zsiliprendszer elkészítése előtt úszott fel a Dráván és ittrekedt, vagy pedig azóta került a tengerből hozzánk talán egy hajózsilipelés víztömegével együtt. A tok védett hal, ám ez a védetség inkább csak elvi jelenetőségű, hiszen gyakorlatilag kiveszett a vizeinkből. A barcsi horgász mindenesetre nem követett el szabálysértést, mivel nem szándékosan fogta meg, s kiemelés közben olyan sérüléseket szenvedett a súlyos hal, hogy akkor sem maradt volna életben, ha visszaereszti a vízbe. A borjúhúshoz hasonló rózsaszínű, ízletes húsát elfogyasztották, a tok fejét egyedülálló trófeaként őrizheti a drávai horgász.

„Wir sind gerne in Ungarn”

A leussowi egyházközség (NDK, Sverin megye) fiataljainak egy csoportját látta vendégül a bonyhádi evangélikus gyülekezet, az augusztus 20 és 25 közötti időszakban. Programjukban szerepelt a grábóci szerb templom megtekintése éppúgy, mint a kismányoki felekezeti építőtáborban tett látogatás. A helyi németiség történetéről Krähling Dániel evangélikus lelkész tartott előadást. A Gerhard Lewrenz lelkész ál-

tal vezetett 19 fős csoport egy olyan Elba-parti faluból érkezett, amely épp ezekben ünnepli alapításának 800. évfordulóját. — Nálunk a fiatalok hitéletkezdésére alakul — mondta a fiatal lelkész —, Biblia-studiumaink mindig látogatottak. Nagyon tetszik itt Magyarországon, sajnálunk ha — az ismert okok miatt — többé nem jöhetnek.

— bayer —

Éjjeli átállás

Mint tudvalévő, szeptember 2-ától Budapesten a telefonszámok nem hat-, hanem hétjegyűek lesznek. Ez a telefonközpontokban műszaki átállítást tesz szükségessé. Ennek előkészítő munkálatai befejeződtek. A telefonközpontok vezérlő áramköröit több mint 100 ezer munkaórával átalakították, és alkalmassá tették a hét számjegy fogadására. A Posta Kísérleti Intézetének és az igazgatóságoknak a szakemberei több hónapos munkával elvégezték a központok el-

lenőrző vizsgálatait is. Az ország 190 telefonközpontja az átállásra műszakilag készen áll. Szeptember 1-jéről 2-ára virradó éjjel a központokban ezer mérnök és technikus dolgozik egyidejűleg az átkapcsoláson.

A Magyar Posta kéri a telefonálók szíves megértését és közreműködését a hétjegyű telefonszámok zökkenőmentes bevezetéséhez. A programozható telefonkészülékeket szeptember 2-án 0 órától ugyancsak a 7 számjegynek megfelelően kell átállítani.

Nyelvtanulás

Az egyik sportcég németországi paripákat vásárolt.

— Kitűnően betanított állomány — mondta az egyik szakember. — A hajtok nagyon hamar összeszoktak velük. Ez annak is köszönhető, hogy igen gyorsan megtanultak magyarul — a lovak.

czs—

Balatoni moziműsorok
csütörtök — péntek

Siófok, Teremmozi: Omen (19.30), Kertmozi: Kalózkod (péntek 21); Balatonboglár: A rémület éjszakája (20, 22); Balatonföldvár, Fedett kertmozi: Négybalkezes (20, 22); Balatonlelle, Fedett kertmozi: Az embervadász (20); Balatonfenyves, Fedett kertmozi: Cocktail (21); Balatonmária: Nászéjszaka kísértetekkel (19.30); Balatonszárszó, Fedett kertmozi: A kém, aki szeretett engem (21); Balatonszemes, Fedett kertmozi: A magányos farkas (21); Fonyód, Kertmozi: Omen (21); Cserénfa, Autós kertmozi: Robotzsaru (21).

Tud Ön dunántul?

A címbéli kérdést másképp is föltehetem: Beszéli Ön a dunántuli nyelvet, Ne tessék érteetlenkedni, hát arra a nyelvre gondolok, amit Magyarországon a Dunántúl használnak. Hogy az magyar nyelvű érdekes.

Legalább annyira érdekes, mint az a tény, hogy Moldva (orosz szóval: Moldávia) túlnyomólag román lakossága a román nyelvet használja. De mi ebben a különös? — kérdezi Ön. Valóban semmi, a különös az, hogy a szovjet sajtó nemigen hajlandó tudomásul venni ezt, és a „román” megjelölés helyett a „moldován” szót használja. Holott ha igaz is, hogy Moldva lakói moldovánok, azért a nyelvük még nem moldván, hanem egyszerűen román.

A moldvai román lakosság mostanában tömegtüntetéseken követel több jogot a román nyelvnek és nagyobb szabadságot önmagának. Föl-fölhangzik már az elszakadás követelése is. A magyar sajtó a szovjet mintát még mindig szolgálva másolva „moldáv” (!) nyelvet emleget ezzel kapcsolatban. Hát moldáv nyelv csak annyira létezik, amennyire dunántuli nyelv is.

Úgy tudom, erre már „Diurnus” is rámutatott a Magyar Nemzetben, ám az ősz szava — úgy látszik — nem elég tekintélyes, ha egyfajta szervilizmustól kell eltántortani.

Pedig ideje volna föl hagyni a kétarcúsággal és az orosz bürodalmi igények leplezett támogatásával ebben a kérdésben is. Nemcsak azért, mert ha a Szovjetunióba bekebelezett románság önrendelkezési és nyelvhasználati jogainak fogjuk pártját, úgy a magyar-román megbékélést és közvetve a romániai magyarság érdekeit is szolgálhatnánk, hanem elvi okok miatt. Egy kis nép a fegyverek erejére sohasem, csakis az igazság erejére támaszkodhat.

G. Gy

Bekerített kerítő

Életfogytiglani börtönbüntetésre ítélték kedden azt az amerikai asszonyt, aki egy megrögzött szexuális erőszaktevőnek „bocsátotta rendelkezésre” 13 éves lányát, hogy koin-adósságát kifizethesse.

A hatóságok 10-től 25 évig terjedő büntetést javasoltak a 29 éves asszonynak, de a bíró

az ítéletet megszigorította azzal az indoklással, hogy kevés remény van életmódjának változására. A tárgyaláson beismerte bűnösségét az a férfi, akinek az anya lányát áruba bocsátotta, s akit korábban már kétszer ítélték el nemi erőszakért. Büntetését egy külön tárgyalás keretében szabják majd ki.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ
csütörtöki műsora

6.00: Kezdődik a nap. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Rádióegyetem. 9.30: Hölgyválasz. 10.00: Hírek. 11.10: Kommentár nélkül. 10.40: Könyvszemle. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Autórádió. 12.40: Hobby. 12.50: Párizsi magyar figyeld. 13.00: A mai nap és műsorismertetés. 13.30: A politikai gondolkodás története. 13.40: Tallózás magyar folyóiratokban. 13.50: Mérlegen. 14.00: Hírek. 14.10: Kommentár nélkül. 14.40: Könyvszemle. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: Rádióegyetem. 16.30: Hölgyválasz.

17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: A politikai gondolkodás története. 18.50: Mérlegen. 19.00: Hírek. 19.10: Szerkesztők fóruma. 19.40: figyeld. 20.00: Hírek. 20.40: Kelet-európai szemle. 20.50: Keresni és találni. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad.

21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A mai nap késő esti kiadása. 22.30: Hölgyválasz. 23.00: Hírek. 23.10: Szerkesztők fóruma. 23.40: Figyeld. 24.00: Hírek. 00.10: Nemzetközi sajtószemle. 00.25: Kelet-európai szemle. 00.35: Keresni és találni. 00.45: Műsorzáras.

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Erről beszélünk. 9.00—11.00: Napközben. Zenés délelőti. 11.05: Népdalok. 11.25: A Szabó család. 12.45: Válaszolunk hallgatóinknak. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: A külpolitikai rovat műsora. 14.35: Magyar kórusműzsika. 15.00: Szórol szóra. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Dallamok nyomában. 16.45: A fonótól a táncig. 17.00: Mit fizet a fogyasztó? 17.25: A Belügyminisztérium Duna Művészegyüttese népi zenekara játszik. 17.55: Ipargazdák. 18.00: Rólunk van szó! 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk. 19.15: Lottósorsolás! 19.23: Sportvilág. 19.30: Hol volt, hol nem volt... 19.50: Konrad György: A cinkos — könyvszemle. 20.00: Rádióhíd — „hat pilléren”. 22.00: Hírvilág. 22.30: Maholnap. 23.30: Mozart: C-dúr szimfónia.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Rivaldafényben. 9.05: Operettekdelőknek. 10.00: Útikalauz üdülőknek. 10.05: „Hajszálgyökök”. 10.20: Szimfonikus táncok. 10.50: Peres, poros iratok. 11.15: Balatonrádió. 11.45: Közvetítés az öttusa világbajnokságról: úszás. 12.10: A népművészet ifjú mesterei. 13.05: Nosztalgiahullám. 14.00: Lelátó. 14.30: Nagy nevetetők. 15.05: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. 15.20: Bemutatjuk Bob Denver 1981-es country lemezét. 16.00: A Rock Gyermek Klubja. 17.05: A mi utcánk. 17.30: Gordiusz. 18.30: Pop-regisztr. 19.05: Jut eszünkbe... 19.30: A Poptarisznya dalaiból. 22.20: Drót. 21.05: Hét szűk évtized.

Rádió, televízió

21.26: A hanglemezbolt könyvzenei újdonságaiból. 21.53: A Magyar Rádió Karinthy Színpada. 23.20: Bemutatjuk Adrian Shell „A Passio” c. művét.

BARTÓK RÁDIÓ

9.08: Kamarazene. 10.28: A szerelmepár. 11.00: Zenekari muzsika. 12.05: Ernst Haefliger Mozart-áriákat énekel. 12.32: Magyar zeneszerzők rézfúvós kamarazenéjéből. 13.00: Hallgassuk újra! 14.00: Évszázadok muzsikájából. 15.10: Rimszkij-Korszakov: Az aranykakas. 17.17: Olasz muzsika. 17.46: Durkó Zsolt műveiből. 18.30: In limba materna. 19.05: Horváth Anikó Bach-csemballóestje. 20.31: Zenekari muzsika. 21.40: Mozart: g-moll vonósötös. 22.18: XIII. Pozsonyi Nemzetközi Oratórium Fesztivál 1988. 23.08: Napjaink zenéje.

TVI

9.25: Képűjság. 9.30: Tévétorna nyugdíjasoknak. 9.35: Az emberi test. 10.00: Tollbamondás. 11.00: Mozgató. 11.10: Öttusa Világbajnokság. 12.00: Képűjság. 17.30: Hírek. 17.35: Pannon Krónika. 17.45: Vijesti. 17.55: Könyörgés. 18.20: Négy nap tévéműsora. 18.30: Bébi és társai. 19.00: Reklám. 19.05: Esti mese. 19.15: Lottósorsolás. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Derrick. 21.05: Reklám. 21.10: Hazai Öttusa. 22.30: Összefoglaló az Öttusa Világbajnokságról. 23.30: Híradó 3.

TV2

17.25: Képűjság. 17.35: TV2. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek. 18.50: Mozaik.

19.00: Lengyel utak. 20.28: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Latinovits Zoltán filmszerepeiből. 23.05: Napzárta.

SKY CHANNEL

6.30: Üzleti hírek. 7.00: DJ Kat Show. 9.30: Panel Pot Pourri. 11.00: Sullivanék. 11.30: Sky-krónika. 12.30: Gondfórum. 13.00: Egy másik világ. 13.55: A Skytext oldalai. 14.50: Változó világ. 15.45: Szeretni. 16.15: The Lucy Show. 16.45: Sylvanians. 17.00: Visszszámolás. 18.00: Eurosport.

SUPER CHANNEL

7.00: Hírek. 7.05: Időjárás-jelentés. 7.09: Üzleti hírek. 7.30: Hírek, időjárás-jelentés. 7.39: Üzleti hírek. 8.00: Időjárás-jelentés. 8.02: Egyveleg. 14.30: Brit ötvenes slágerlista. 15.30: Tracking. 16.30: Forró drót. 18.30: Nino Firetto zenés műsora. 19.30: Allo, Allo. 20.00: A véres folyó kalózái. 21.50: Világhíradó. 22.00: A rendes fickók feketében járnak. 0.00: Hírek, időjárás-jelentés, majd Egyveleg.

TV5

16.05: Hírek hegymászások. 16.55: Jazz in. 17.20: Visszhangok. 18.05: Hírek, időjárás-jelentés. 18.10: Pihe-nőidő. 18.30: Szárnyaló képzlet. 19.00: Számok és betűk. 19.30: Horgász-vadász magazin. 20.00: Filmklub. 21.30: Csillag papíros. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás-jelentés. 22.35: Hiányjelek. 23.50: Különkiadás. 1.00: Műsorzáras.

SAT1

6.00: Jó reggel a SAT1-gyel! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05:

Sport. 11.00: Hírek, időjárás. 11.05: Varázslatos fivéréim. 12.50: IFA-hírek. 13.00: Tévébörze. 14.00: Horoszkóp, műsorelőzetes. 14.05: Közkórház. 14.50: Konyhatündéreknek. 15.00: Sport. 16.35: Bonanza. 17.25: Ötletek autósoknak. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Thika lángoló fája. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Időjárás-jelentés. 19.35: Sport. 21.30: Isten veled, Charlie. 23.25: Hírek, sport, időjárás. 23.35: Sport.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Hírek. 8.20: Tv-napló. 8.30: Gyermekműsor. 9.00: Nyári program. 13.25: Komolyzenei műsor. 14.25: Gyermekműsor. 14.55: Családi magazin. 15.25: Műsorismertetés. 15.40: Ráadás program. 16.30: Magyar híradó. 17.40: Műsorismertetés. 17.45: Hírek. 17.55: Tv-naptár. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Guldenbergék. 19.10: Időjárás. 19.13: Hírek külföldi turisták számára. 19.18: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Politikai magazin. 21.05: Vetélkedő. 22.05: Tv-napló II. 22.30: Hírek külföldi turisták számára. 22.35: Ráadás program. 0.35: Hírek. 0.40: A pénteki műsor ismertetése.

2. műsor: 19.30: Tv-napló. 20.00: Szórakoztató műsor. 20.45: Hírek. 20.50: A könyv élete. 21.20: Művészeti est. 22.50: A pénteki műsor ismertetése.

A Sky Channel, a Super Channel, a TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

Almatonnák, almatervek

Csaknem 1 millió tonna alma termett az idén — a becslések szerint —, hozzávetőleg 100 ezer tonnával kevesebb, mint tavaly. A gyümölcs minőségére nem lehet különösebb panasz, bár egyes helyeken a termésen meglátszik, hogy az alma nehezen vészelte át a meleg időszakot. Lakossági fogyasztásra mintegy 200—220 ezer tonnát szánnak, a konzervipari feldolgozásra 460—480 ezer tonna jut.

A többi exportálják: a legnagyobb tételt, 186 ezer tonnát a Szovjetunióban értékesítik, 35 ezer tonnát Csehszlovákiába és csaknem 90 ezer tonnát a konvertibilis elszámolású pia-

cokra küldenek. A termelők és az értékesítők árvitája — szokás szerint — még tart. Az almatermelők érdekképviseleti szervezetének, az Almaegyesülésnek a fellépésére központi döntés született arról, hogy az almaszüret elején leadott 50 ezer tonna lének való gyümölcsért a termelők a feldolgozóktól 5 forintot kapnak kilogrammonként.

Ezekért a tételekért az üzemek a szállítás költségét is megkapják a konzervgyáráktól. A feldolgozó üzemek viszont a kereskedelmi intervenciók alapján kilogrammonként 50 fillér költségért igényelhetnek.

M&M SZOFTVERHÁZ KFT

Az M&M Szoftverház Kft
a közeljövőben megnyitja
Szekszárdon számítástechnikai és
híradástechnikai szaküzletét:

- Számítástechnikai gépek; kisgéptől —
nagygépig
- Számítástechnikai segédanyagok,
leporellók
- Szakkönyvek
- Telex, telefax, fénymásoló,
telefonközpont
- Híradástechnikai cikkek
- Elektromos háztartási cikkek
- Szoftverkészítés — megrendelőink
igénye szerint
- Szervizszolgáltatás
- Tanfolyamok szervezése, oktatási igény
szerinti témában
- Bizományosi tevékenység
- Ingyenes szaktanácsadás

VÁRJUK KEDVES ÜGYFELEINKET!

Cím: 7100 Szekszárd,
Beloianisz u. 1-3. V. emelet (Pártház)
Telefon: 74/12-122

APRÓHIRDETÉS

Luxuskivitelű félkész, nagyméretű
boltíves családi ház eladó Szekszárdon.
Bármilyen tevékenységre alkalmas. Ér-
deklődni: Haág Jánosné Szekszárd,
Kisbőd u. 44. du.: 5-8-ig.

Eladó Orfű üdülő területén 200
négyzetméter terület, befejezés előtti te-
lőtérbeépítéses ingatlan. Érdeklőd-
ni: Pécs, Jakabhegyi u. 80.

Két db fém vízibicikli olcsón eladó.
Érdeklődni: nappal 820-790, este:
883-474, vagy Domboriban a strandon.

Biogillsza kedvező szerződési fel-
tétellel, díjmentes technológiával és
szállítással, hitelre is eladó. Bajkai
Bonyhád, Benczúr 40.

Pécsi, 2 szoba, összkomfortos 3.
emeleti tanácsi lakásomat budapestire,
vagy szentendreire cserélném. Telefon-
üzenet: 72/10-923.

Tolna megye Szakály község külte-
rületén lévő ház 1 hold telekkel eladó.
Villany, víz van. Érdeklődni: Borka Bá-
lintné Szakály, Kossuth u. 37.

HIRDETÉSÉT TELEFONON IS FELADHATJA!

Szekszárdon:	16-277	14-626
	11-946	12-061
	11-109	14-452
	15-271	14-137
	13-603	16-854
	16-184	16-094
	13-773	11-672
	15-271	12-471
	14-137	
Dombóváron: (74)	66-779	65-174
Pakson:(75)	11-173	
Tolnán:(74)	40-476	40-317
Gerjenben: (75)	37-060	

Lapunk előfizetőinek

apróhirdetéseit

1989. december

31-ig

díjtalanul

teljesítjük.

1989. augusztus 31.

D Á T U M

7

HIRDESSEN POSTAI FELADÁSSAL!

Kedves Olvasó! Ha kitölti ezt a szel-
vényt, borítékba teszi és feladja címünk-
re:

DÁTUM RT. 7100 Szekszárd,
Bajcsy-Zsilinszky u. 7.

három napon belül olvashatja hirdetését
(fizetés utólag, kiküldött csekkünkön).

Megrendelő neve: .....

Címe: .....

Hirdetés szövege: .....

A Tolna Megyei Állami Építőipari Vállalat Szállítási Üzeme

még hirdeti

az alábbi közlekedési szolgáltatásait:

- Személyszállítás: 9 főig mikrobusszal
belföldi és külföldi úticéllal
- Daruzás: Tolna, Baranya és
Bács-Kiskun megye területén 7, 8, 20
tonna teherbírású autódaruval
- Rakodás: Bármilyen szóródó vagy
tömögáru forgórakodógéppel való rako-
dása, rakodógép bérletbeadása
- Áruszállítás: Építőanyagok, tömögáruk
fuvarozása. Beton, folyamkavics
értékesítéssel egybekötött házhöz
szállítása

Érdeklődni, megrendelést leadni

a következő módon lehet:
személyesen vagy levélben:

7100 Szekszárd,
Tartsay V. u. 10. címen

Telefonon: a 74/12-883-as hívószámon.

Telexen: a 14-231-es hívószámon.

Vegye igénybe
a közlekedési szolgáltatásainkat!

Baranyában, Somogyban,
Tolnában

NOVOPRESS

hirdetések
információk, érdekességek

II. ÉVFOLYAM, 16. SZÁM, 1989. AUGUSZTUS 18. A NOVOTRADE RT. LAPJA. ÁRA: 4,70 FT

1 év

Ön még nem tudja?
Pillantson a térképre!

Három megyében
kináljuk
szolgáltatásainkat

Jubileumi
tombola!

Augustus 24-én lesz egy
éve annak, hogy lapunk először
került a tisztelt olvasóink kéz-
be. Nem kis szorongással és
nagy-nagy ambícióval vártuk a
fogadtatást. Úgy érezzük, hogy
az elmúlt egy év alatt sikerült el-
nyerni az Önök bizalmát. Ezt
igyekeztünk folyamatos megújul-
ással a későbbiekben is meg-
őrizni.
Az első születésnap alkalmá-
ból egy kis játékra, tombolára
hívjuk Önöket. Aki a címoldal
bal felső sarkában látható „1
év” feliratú kis grafikát kivágja,
egy levelezőlapra ragasztva cí-
münkre (7621 Pécs, Sallai u. 1.)
beküldi, sorsoláson vesz részt,
melyen 3 értékes nyeremény ta-
lál gazdára.

Vasúti baleset Ausztriában

Egy személy életét vesztette, s legalább négyen súlyosan, heten pedig könnyebben megsérültek szerdán, amikor két expresszvonat frontálisan ütközött Ausztria Vorarlberg tartományában.

A baleset reggel kilenc óra körül, Bregenz és Wolfurt között történt. A viszonylag kis se-

bességgel haladó vonatok — a Bregenz és Bécs között közlekedő „Monfort”, valamint a Münchenből Zürichbe tartó „Bavaria” expressz — néhány kocsija az ütközés következtében kisiklott.

A baleset okát az osztrák hatóságok egyelőre nem közölték.

Esős, szeles, hideg idő

Túlnyomórészt borult lesz az ég, újabb, ismétlődő esőkre, záporokra kell számítani. Az északi szél erős marad, többfelé viharos lesz. Hajnal-

ban-kora reggel erős párásság várható.

A legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 15 fok körül alakul.

Dollárral a drog ellen

George Bush amerikai elnök kedden szabadságát megszakítva sürgős tanácskozást tartott tanácsadóival a kormány kábítószer-ellenes stratégiájáról. Áttekintették a kábítószer-ellenes harchoz Kolumbiának nyújtandó segítséget is, s az elnök teljes támogatásáról biztosította a kolumbiai kormányzatot.

A múlt héten pénteken Bush már bejelentett egy 65 millió dolláros segélycsomagot a kolumbiai kormányzatnak a kábítószer-ellenes harchoz.

Az újabb összeget a kolumbiai kormányzat technikai esz-

közök vásárlására és a kolumbiai bűnözők védelmére szeretné fordítani. A 32 éves miniszter-asszony egyébként közölte, hogy az utóbbi napokban lábra kapott híresztelések ellenére nem kíván lemondani, és tárgyalásai befejezése után visszatér hazájába, ahol továbbra is a minisztérium vezetőjeként kíván dolgozni.

A kolumbiai hatóságok konkrét vádak hiányában kénytelenek voltak szabadon engedni a kábítószer-ellenes hadjárat során őrizetbe vett személyek többségét.

Árvíz ellen nem kell géppisztoly

Az SZDSZ kispesti szervezetének felhívása

A Szabad Demokraták Szövetsége kispesti szervezete az alábbi felhívással fordul az ország valamennyi független politikai szervezetéhez és pártjához.

Látható, hogy az MSZMP a jogállamisághoz vezető és az Ellenzéki Kerekasztalban folyó tárgyalásokon a megállapodások megkötését elődázza, azt tudatosan akadályozza.

Az MSZMP hatalmának ma is legfőbb biztosítója, akarátának korlátlan és hűséges kiszolgálója a MUNKÁSORSÉG!

A Munkásország helyzetéről ez utóbbi időben két állásfoglalás is megjelent a Magyar Közéletben, mely azt mutatja, hogy elvben foglalkoznak a

Párthadsereg jövőbeni szerepének eldöntésével.

Az illetékesek ezen törekvésüket elősegítve, szervezetünk a következő tiltakozással él és az alábbi javaslatot teszi:

1. Az elmúlt hónapokban, többszöri levélváltás során fejeztük ki felháborodásunkat és tiltakozásunkat a Munkásország Országos Parancsnokánál, az év eleje óta épülő, és az egész országra kiterjedő, gyorsirányítást célzó új hírközlő rendszer létesítése ellen, melynek költsége több tízmillió forintot is meglahadhatja.

Nyilvánvaló, hogy az ilyen és ehhez hasonló felelőtlen beruházások juttatták és juttatják gazdaságunkat egyre közelebb a teljes összeomláshoz.

Holnapi számunkból megtudhatják,

hogy amíg a szülők

kényszermunkán voltak

a négyéves gyereket kitelepítették

polgári vagy más testület irányítása alá, ahol az információ továbbításához szükséges hírközlő rendszer már kiépült, (így nincs szükség párhuzamosan működő rendszerek kiépítésére) mint például: mentők, rendőrség, hadsereg.

Fenti követelésünk alátámasztására 1989. szeptember 29-én a fegyveres erők napján tüntetni fogunk a Munkásország helyi képviselői előtt. Egyben felkérjük a Szabad Demokraták Szövetségének valamennyi az országban eddig megalakult szervezetét, hogy a területükön lévő Munkásor laktanyák előtt szervezzék meg tüntetésüket.

Legyen a tüntetések jelszava: „Árvíz ellen nem kell géppisztoly”!

Kérünk, minden az akcióval egyetértő állampolgárt, hogy részvételével támogassa követelésünket.

az SZDSZ kispesti szervezete

Harangzúgás hajnalban

Tizenkilenc éves voltam, s már tizennyolc hónapot leszolgáltam. Csapattemtem a 9. gyalogezred volt Potsdamban. Ott szolgált Heinrich bátyám is hadnagyként — így kezdődik egy német visszaemlékezés abból az időből.

...Szeptember elsején átértük a határt, s nem sokkal később Klownnál már harcban álltunk egy vasúti töltés mentén. Az első halottak, lengyel és német oldalon egyaránt. Néhány száz méterre tőlünk az első köztött esett el Heinrich bátyám. Alig volt időnk, hogy eltemessük a többi halottal, máris vonulnunk kellett tovább. Mindkét oldalon megkezdődött a szenvedés. Egy német visszaemlékezés része ez, olyan emberé, aki osztozott sok százezer honfitársa sorsában: katonaként végigharcolta Hitler háborúját. Őt is engedelmességre szorították, mert akkoriban nem volt olyan liberális alkotmány, amelynek védelmében szabadságra és ellenállásra nevelték volna az ifjúságot. És egy olyan korszakban, amikor nehéz volt dönteni, nem rendelkeztek szinte semmi politikai áttekintéssel.

Richard von Weizsacker szövetségi elnök szavai ezek, egy olyan németé, akinél azóta

itt kevesen tartottak őszintébb önvizsgálatot.

— Fél évszázaddal ezelőtt a Lengyelország ellen indított támadással Európa gyilkos háborúba sodródott. Most ellenben egymás iránti kölcsönös megértésükkel éppen lengyelek és németek hozhatnák közelebb Európához a szabad és békés jövőt. Bárcsak sikerülne ez közös munkával — így végződik a Jaruzelski elnökhöz küldött évfordulós üzenete. Az NSZK-ban most valóban nagyon sok a megemlékezés. „1939. augusztus” címmel 12 részes dokumentumfilm eleveníti fel a sorsdöntő utolsó napok történetét. Az esti tévéhíradó után az első csatornán. A második szintén kétrészes dokumentumfilm adtak „Háborús vetés” címmel. És most újra számos könyv is megjelent, adalékként ahhoz az ötvenezer könyvhöz, amely a második világháborúval foglalkozik.

Vitatkoztak több ország történetesei, olyan tévéműsorban, amelyben részt vettek egykori támadók és áldozatok, üldözöttek is. Szó volt a frontélményekről, — keservekről, és szó a front mögötti hétköznapokról, az éhezésről, bujkálók és bátor bujtatók halálos rettegéséről. Beszélt volt lengyel katoná, szovjet tudós, német ajkú

luxemburgi zsidó, ma világhírű amerikai történész professzor és egy nyugállományú Bundesluftwaffe-tábornok is.

Hátborzongató, kísérteties jelent az NSZK televíziójában: a tábornoknak szinte nincs arca; csak szemei élnek. Az orr és a fül égett csonkok. A második világháborús híres hadirepülő 14 alkalommal zuhant le, utóbbi a háború utolsó napjaiban. Szeptember elsején harangzúgás ébreszt majd az embereket; 5 óra 45 perckor. Ötven évvel korábban a Lengyelország elleni ortvátadás után a lakosság Hitler hangját hallhatta a rádióban: „5 óra 45 perc óta már visszalövünk”. Még az időpontot illetően is hazudott, mert a támadás egy órával korábban megkezdődött. De itt, Essenben — és más nyugatnémet városokban is — nemcsak most emlékeznek vissza a végzetes napra, a háborúra. Az a 27 emléktábla, amely Essenben városzerte emlékeztet a szomorú évekre, nem most került a helyére. A városi vezetők, történészek, politikai szervezetek, állampolgárok az évek során együtt gondoskodtak arról, hogy ne merülhessen feledésbe a legsötétebb korszak.

Emléktábla hívja fel a figyelmet arra a helyre, ahol a nácik megkezdték a könyvége-

tést, arra a vasútállomásra, ahol megkezdődött a zsidó lakosság deportálása, arra az épületre, ahol a „kegyes halál” aratot, elmebeteg életét oltották ki, arra a házra, ahol a barnaingesek szétverték a szakszervezeteket. És emléktábla van ott, ahol Kelet-Európából és a Szovjetunióból idehurcolt kényszermunkásokat gyilkoltak meg Gestapo- és rendőrhőerek az utolsó napokban. Az újságokban sok visszaemlékezés olvasható, s híres írások is felelevenítik fiatalságuk idejét 1939 és 1945 között. Mindez megkapóbb, érdekesebb, mint egynemely tudományos tanulmány, mert a történelemnek manapság már igencsak nehéz újat mondania. Vagy talán mégis lehet? Tényszerűen nyilván leveset. De mégis volt vitára serkentő tanulmány. Például a neves történész, Eberhard Jackel tollából a Stuttgarter Zeitung hasábjain „Hitler háborúja vagy Németország háborúja?” címmel. Nagy figyelmet fordítva arra, hogy a német nép nagy része korántsem lelkesedett a háborúért, és figyelembe véve jelentős katonai tényezők háborúellenes beállítottságát, a szerző kijelenti: Néhány követőjével Hitler végős soron egyedül robbantotta ki a háborút. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy bárki fel akarja menteni a németeket elsődleges háborús felelősségük alól.

Flesch István (Bonn),
MTI-Panoráma

Nyelvsztrájk?

Terjed a sztrájk a Moldavai SZSZK nem moldován anyanyelvű lakosainak körében. Mint ismeretes, a tiltakozó akciók céltáblája a moldován nyelvről szóló törvény tervezetének néhány pontja: ezek a köztársaság hivatalos nyelvét egyedül a moldovánt akarják nyilvánítani, így hátrányos

helyzetbe hoznák a köztársaság lakosságának mintegy 40 százaléka kitévő más nyelvűeket. A törvénytervezetről kezdte meg és szerdán folytatva vitáját a köztársasági parlament.

Szerdán a sztrájk két újabb város vasúti raktáira terjed tovább.

Nemzetközi együttműködés

Támogatott falusi turizmus

Falusi Turizmus Egyesületek Európai Együttműködési Bizottsága néven nemzetközi szervezet alakult kedden este Balatonföldváron. A magyarországi falusi vendéglátás fejlesztéséről tanácskozó konferencia külföldi és hazai résztvevői arra az elhatározásra jutottak, hogy szervezett keretek közt rendszeres és sokoldalú kapcsolatokat építenek ki a tapasztalatok kölcsönös cseréjére, az üdülési mód népszerűsítésére, színvonalának javítására, a szállodákhoz hasonló minőségi jelzésrendszer egységes kidolgozására.

Az együttműködési bizottság elnökévé Maria Meier Greshoffot, az Észak-Rajna

Weszfáliai Szövetség elnökét, főtitkárává Csáki Csabát, a Magyar Falusi Vendéglátók Szövetségének ügyvezető elnökét, titkárává Thierry Bourard-t, a párizsi szövetség igazgatóját választották.

A nemzetközi szervezet első taggyűlései a balatonföldvári konferencián képviselt ausztriai, franciaországi, NSZK-beli nemzeti és tartományi szervezetek. A további szervezőmunka során szeretnék elérni, hogy Európa több országának hasonló szervezetei is bekapcsolódjanak a közös munkába.

Az együttműködési bizottság első tanácskozását a jövő évben Budapesten rendezik meg.

Kapható:

Baranya, Fejér, Somogy, Tolna és Zala megyében, valamint Budapesten és Baján